

ADVENT SZEMLE

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVELETÉT VÁRÓKNAK 2025. JÚNIUS

EGY AMERIKAI PÁPA

Érkezett a pillanat?

TARTALOM

1 AZ ELNÖK ÜZENETE

Aurel Neațu

Mozgásban levő egyház

3 TÁRSADALMI KÉRDÉSEK

Alina Kartman

Like, share, megbánás: Ne a digitális világ határozza meg az azonosságodat!

7 LELKISÉG

Pavel Mamea

A ködfátylon átlátó szemek

10 PERSPEKTÍVÁK

Shawn Boonstra

Egy amerikai pápa. Elérkezett a pillanat?

15 IFJÚSÁG

Costi Gogonea

AMICUS – Missziómunka a diákokért

18 MISSZIÓ

Iacob Cătinean

Harminc év csodái

20 BIBLIAI KÉRDÉSEK

Florin G. Lăiu

Módosítások a Biblia szövegében (1)

22 ADVENTISTA OKTATÁS

A Romániai ADRA az afrikai Namíbiában a „God Cares Primary School” működését támogatja

24 TEOLÓGIA

Dr. Tokics Imre

*A hűség az egyetlen biztos út.
Bibliai csaták, háborúk*

28 CSALÁD

Marius Andrei

Ádám és Éva ma

TAPASZTALATOK A VILÁGSZÉLES EGYHÁZ ÉLETÉBŐL

32 *Emberek százait vonzotta a Moldovában tartott evangelizációs sorozat*

34 *Adventista iskolával kötött partneri kapcsolat, mely reményt és gyógyulást nyújt az Ukrajnát elhagyni kényszerült tanulóknak*

36 AZ EGYHÁZ ÉLETÉBŐL

Gabriel E. Maurer

Száz év áldás

38 EGÉSZSÉG

Dr. drd. Angela-Maria Dină

Ráksűrűs – hőbort vagy felelősség?

41 GYERMEKEK OLDALA

Alina Chirileanu

Mozgásban levő EGYHÁZ

Beszámoló az olvasóknak
a Hetednapi Adventista Egyház Média-, Nevelési-,
Ifjúsági-, Egészség- és Kiadványok Osztályának
néhány sikeres tevékenységéről.

Az Országos Audiovizuális Tanács (OAT) egyhangú szavazással 2034-ig meghosszabbította a Speranța TV működési engedélyét. Az országos műsorszórási jogosítvány megújítására vonatkozó döntés március 31-én, hétfőn született meg. „Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy mi a Szentírásra alapozunk, tehát tematikus tévéadó vagyunk” – nyilatkozta az Adventista Médiaközpont igazgatója, Costi Gogonea az Országos Audiovizuális Tanács ülésén. További csodálatos hír, hogy a Speranța TV immár HD-formátumban is közvetít az Orange, Vodafone és Ines kábel-szolgáltatókon keresztül.

Az ülés folyamán az OAT felszólította a Digi Románia képviselőjét tévéadónk műsorainak HD-formátumban történő közvetítésére, és azért imádkozunk, hogy az erre vonatkozó tárgyalásokat siker koronázza, aminek eredményeképpen remélhetőleg a legnagyobb országos kábel-szolgáltató, a Digi is immár sokkal jobb minőségben sugározhatja majd a műsorainkat. Az adventista televízió adásai elérhetőek lesznek az okos-készülékeken, telefonokon és táblagépeken is az Orange TV Go és a Digi Online felületeken, ez utóbbin a Radio Vocea

Speranței műsorai is elérhetők. Újdonság, hogy rádióadónk megtalálható a Digi kábeltelevíziós műsorrácsában is, ami azt jelenti, hogy a tévékészülékeken is hallgatható. Konstancán a RVS a 103,5 MHz-es hullámhosszon immár napi 24 óra sugárzásra kapott engedélyt.

Az Adventus Egyetem felbecsülhetetlen értékkel gazdagodott az „Ellen White” Tanulmányozási és Kutatási Központ létrejöttének köszönhetően. Az egyetem keretében felavatott új központban hozzáférhető Ellen White összes írásának angol és román nyelvű anyaga, ugyanakkor a szerző angol nyelven írt leveleinek és kéziratának másolata, vagyis közel 50 000 oldalt kitevő 8 300 dokumentum. A gyűjteményt látnia kellene minden romániai adventistának, diáknak, szombatiskolai tanítónak, lelkipásztornak és presbiternek. Itt szólítom meg a helyi gyülekezetek Próféta-ság Lelke Osztályának felelőseit, és meghívom őket, hogy szervezzenek látogatásokat a központba gyermekeknek és ifjaknak, ahol megismerhetik Ellen White kora adventizmusának hangulatát, megérintheik a történelmi iratokat, profetikus remekműveket. A központ igazgatója, Dan-Adrian Petre lelkipásztor,

aki egyben az Adventus Egyetem lektora is, kiváló idegenvezetőként rengeteg érdekes információval szolgál az egyház múltjára vonatkozóan. A 160 négyzetméteres helyszín előzetes egyeztetéssel ingyen látogatható, ehhez az egw@adventus.ro e-mail címen kell regisztrálni.

A központban továbbá a romániai adventizmus történetét tartalmazó régi iratok és könyvek is megtalálhatók. A centrum meglátogatása során minden egyes lépés ihletést nyújthat, és meggyőződésem, hogy egy második látogatás is hasznos lehet, például azért, hogy megnézzék a mikrofilmen tárolt korai millerita és adventista kéziratokat.

A *Semnele timpului* folyóirat az adventista missziómunka újabb szakaszába lépett. A biblikus húsvét témájával foglalkozó ünnepi kiadást nagyon nagy példányszámban készülünk kiküldeni az előrendelések alapján, alacsony áron. A nyomott értékesítési ár a lap következő számaira is érvényes marad, ugyanis határozat született arról, hogy az Adventista Unió támogatni fogja a folyóirat gyártási költségeit. Terjesztőink kérésére új formátumban fog megjelenni a kiadvány. Használjátok ezt az eszközt is a reményteljes prófétai üzenet terjesztésére!

Az Unió Egészségügyi Osztályának igazgatója, dr. Ana-Maria Zanzir sebész jelölést kapott a 2025. március 26-án, a Parlamentben megrendezett „Orvos Romániáért” Gála első kategóriájában. A hagyományos díjak osztályában a Romániai Orvosi Kamara „Carol Davila” oklevéllel díjazta Ana-Maria Zanzirt az orvosi hivatás értékeinek népszerűsítéséért. A jelölés a Kolozsvári Orvosi Kamarától érkezett azoknak az országos erőfeszítéseknek az elismeréseként, amelyeket adventista orvosok és aszisztensek az Ana-Maria Zanzir és a területi egészségügyi igazgatók által szervezett „Gondoskodunk rólad” elnevezésű kampányok során kifejtettek. Az Állami Szabadal-

mi Hivatal az Adventista Egyház kérésére vizsgálja a „Din grijă pentru tine” („Gondoskodunk rólad”) márkanevként történő levédésének lehetőségét.

Ciprian-Vasile Olnici vallásügyi államtitkár 2025. április 26-án találkozott a Hetednapi Adventista Egyház vezetésével. A találkozó során bemutattuk a hat területi képviseletünk új bizottságainak összetételét. Az adventista lelkipásztorok kifejezték az államtitkárnak és adminisztratív személyzetből álló kíséretének a hivatal iránti elismerésüket, és elmondták kéréseiket, igényeiket is.

Az idén Romániából 23 csoport, azaz 147 gyerek utazik a budapesti európai Bible Experience vetélkedőre, így a tavalyihoz képest megháromszorozódik a romániai jelentkezők száma. Gratulálok a gyermekeknek, a tanítóknak és a szülőknek! Isten adjon nekik jó előmenetelt a tanulásban és a jellemfejlődésben! Április 5-én, a Méhkerten megrendezett Bible Game vetélkedő országos szakaszán 578 gyermek, szülő és kísérő jelent meg. A versenyen résztvevők bemutathatták a Rómabeliekhez és a Korinthusbeliekhez írt első levélre vonatkozó ismereteiket.

Az adventista oktatás erőteljesebbé és védettebbé válik. Megtettük az Adventista Iskolák Föderációjának megalapítása felé az első hivatalos lépéseket. Az országos szervezet létrehozásának kezdeményezője Valentin Filimon lelkipásztor, az Oktatási Osztály igazgatója, aki célul tűzte ki az egyházi oktatási rendszer megszilárdítását. Az intézmény egységes vizuális identitást próbál meghatározni, de ami még ennél is fontosabb, védeni akarja az adventista szemléletet a romániai oktatási környezetben.

Isten áldja meg az egyházat!

Megjelent Aurel Neațu lelkipásztor hivatalos blogján
(presedinte.adventist.ro)

AUREL NEAȚU, a Romániai Unió elnöke

Like, share, megbánás:

NE A DIGITÁLIS VILÁG *határozza meg az azonosságodat!*

Minden, amit az online térben látunk,
hatással van ránk. Ránk és másokra is.
És ami hatással van ránk, az gyökeret ver
a szívünkben, és idővel teljesen elfoglalja azt.

„Ding-dong!” Ilinca kinyitotta az ajtót, de hirtelen elakadt a szava, mert ott állt előtte egyik iskolatársa, Eliana, akiről épp a minap közzétett egy, a mesterséges intelligencia segítségével készített reel-videót, amelyben Eliana az iskola vécéjéből falatozik jóízűen. „Szervusz, Ilinca! Láttam az általad készített videót, és mivel mi nem igazán beszélünk egymással az iskolában, arra gondoltam, eljövök hozzád, és elmondom, hogy mi a véleményem róla. Bejöhetek?”

Ilincának az ötödik osztályban tudomására jutott, hogy a nála idősebb Eliana egy YouTube csatornán gyermekek számára mutat be kísérleteket. Az iskola fiatalabb diákjai számára Eliana amolyan bálványnak számított. Rengeteg követője volt. Még a tanárok is jó példaként emlegették. Ilinca azonban nem kedvelte őt. Minden idegesítette, ami Elianával volt kapcsolatos: a beszédmodora, az öltözete, és az, hogy mindenki a barátságát kereste.

Így kezdődött minden

„Harmadikos koromban kezdtem el kísérletezni. Az orvosok ekkor közölték édesapámmal, hogy a tudomány jelenlegi állása szerint nincs megoldás a betegségére. A szüleim épp erről beszélgettek, én pedig hallottam az egészet, s ezek után arra kértem édesanyámat, hogy a hipermarketből vásároljon nekem egy kísérletező készletet. Lehet, hogy a tudósoknak segítségre van szükségük. Talán, ha sikeres kísérleteket végzek ecettel, szódabikarbónával és színezékekkel, annyira jól

fogok remekelni a tudományok terén, hogy édesapám kezelési módszerét is feltalálom. A tervemről senkinek sem beszéltem, de az új hobbinak mindenki örült. Édesanyámat annyira felvillanyozta a dolog, hogy folyton lefilmezett a telefonjával, a nagynéném pedig kijelentette, hogy ha ezeket a videókat feltölteném a YouTube-ra, még pénzt is szerezhetnék új kiegészítők vásárlására. Hamarosan az osztálytársaim, de még a tanító nénim is tudomást szereztek a csatornámról. Folyton dicsérték a leleményességemért, egyesek pedig otthon, szüleik segítségével próbálták utánozni a kísérleteimet. Amikor elkezdtem az ötödik osztályt, a biológia tanárnőm egy 10-essel jutalmazott a nagymamám gyógynövényeiről készült kisfilmemért.

Aztán jött a gyűlölet

Bár erről senkinek sem beszéltem, észrevettem, hogy rosszindulatú hozzászólások is megjelennek. Némely bejegyzés látványosan olyan gyerekektől származott, akik nem kedvelték a kísérleteimet. Vagy azt kifogásolták, hogy a láva nem is zöld, vagy hogy túlságosan koszosak a kémcsövek. Egyesek szerint úgy nézek ki, mintha a kisfilm végén megettem volna a kísérleteim végtermékeit. Valaki ezt írta rólam: »Úgy néz ki, mint aki a vécéből eszik!«, és a bejegyzéséhez csatolta az általam közzétett videót is. Így szereztem tudomást róla, és most eljöttem, hogy közöljem, mennyire elszomorított a dolog.

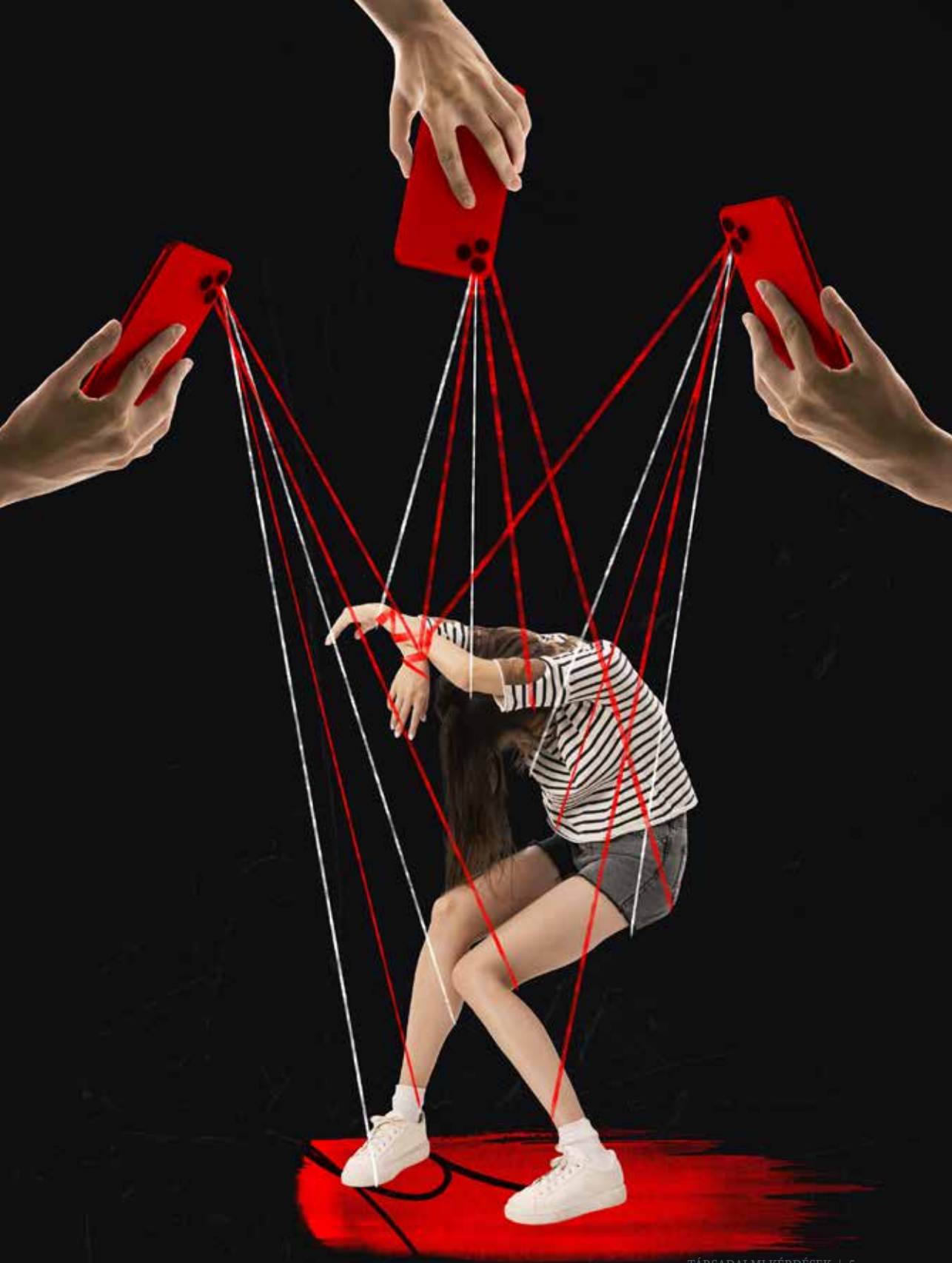
És most őszintén... Nem azért vagyok szomorú, mert láttam magamat a vécécsészből enni. Inkább arra gondoltam, hogy mennyire magányos lehetsz, ha jut idő felkutatni egy ilyen videót, amit még meg is kell szerkesztened, majd zenei aláfestést is kell keresned hozzá, de még a videó által kiváltott hozzászólásokra is válaszolsz.

Elképzeltem, ahogy ülsz a kanapén, és közben a telefon képernyője megvilágítja az arcodat, örülsz annak, ami igazából senkinek sem szerez örömet. Aztán rájöttem, hogy te csak nemrég jöttél az iskolánkba, és valószínűleg a barátaid mind a régi városodban maradtak. Tehát tényleg magányos vagy. Meggyőződésem, hogy ez nem lehet kellemes. Így hát, van egy javaslatom: nem szeretnél segíteni, hogy együtt készítsünk videókat a kísérletekről? Látom, értesz a szerkesztéshez, miközben én egyáltalán nem vagyok jártas a mesterséges intelligencia terén. Jól jönne egy tehetséges asszisztens. Na, mit szólsz?”

Az apró döntések ereje

Néha azt gondolod, hogy az okos készüléked egy üvegfal, amely megóv az internetes cselekedetek következményeitől – akár a saját magad, akár a mások által gyártott tartalmaktól. Csakhogy ez az üvegfal nem is létezik. Az online élet igazából a való élet. Viszont ez a kifordított és elferdített élet könnyen a valóság ellentétévé válhat. Azért bukkannak fel a nagy problémák, mert bár nem lehetünk biztosak abban, hogy minden valóságos, mégis minden, amit az online térben látunk, hatással van ránk. Ránk és másokra is. És ami hatással van ránk, az gyökeret ver a szívünkben, és idővel teljesen elfoglalja azt.

Kizárólag mi magunk döntjük el, hogy kivé akarunk válni, és ez nem mágikus dolog, inkább egy ezer meg ezer apró döntésből álló végső nagy elhatározás eredménye. Az egyik ilyen apró (de mégis jelentős) döntés azokra a dolgokra vonatkozik, amelyeknek megengedjük, hogy lekössék a figyelmünket, az időnket és az elménket. Legyünk „kényesebbek”! Legyünk igényesek! Csak az igazán értékes dolgok előtt tárjuk ki lelkünk ajtaját!

A ködfátylon ÁTLÁTÓ szemek

Zavaros és sötét időkben, amikor akadályokat kell leküzdenünk és meg kell értenünk Isten tervét, egészséges lelki látásmódra és józanságra van szükségünk, hogy tisztán lássuk és értsük teendőinket.

Csupán két ékesszóló példát említek.

Ézsaiás prófétai szolgálatra való elhívása válságos időben

Uzziás király uralkodása Júdában 52 év után véget ért. Kiemelkedő időszak volt, számos reformot honosított meg, és felvirágoztatta az országot. Közben a történelem színterén feltűnt a hatalmas asszír király, III. Tiglát-Piléser, aki öt év alatt óriási területeket hódított meg. Ezen időszak ötödik évében halt meg Uzziás. Elképzelhető, milyen aggodalom járta át Júda országát. Vajon az ellenség kihasználja a helyzetet? Eltörli a föld színéről ezt a kis nemzetet? Milyen sors vár a népre? Uzziás halálhíre mindenkit meglepetésként ért, bizonytalanságot, aggodalmat és pánikot keltett. Lesz-e egyáltalán szem, amely átlát a „ködfátylon”?

„Amely esztendőben meghala Uzziás király, látám az Urat ülni magas és felemeltetett székben, és palástja betölté a templomot” (Ézs 6:1). Júda trónja megüresedhetett, de Isten trónja semmi esetre sem üresedik meg. Ő mindig a helyén van. Az ifjú Ézsaiás épp e félelmetes körülmények közepette kapta a mennyei látomást, amely során képes volt egy mélyebb és tisztább valóságot meglátni. Bár válságos időben

Még a legsötétebb időszakban is világosságot kaphatunk, és tisztán láthatunk. A jelenkor „köde” a maga számos ismeretlen tényezőjével együtt ma is áttörhető a hit szemeivel, bátorsággal, kitartással és e szeretetteljes isteni elhívás elfogadásával: „Ímé, van hely én nálam; állj a kősziklára!” (2Móz 33:21).

lett elhíva a prófétai szolgálatra, az Isten trónusáról kapott látomás erőt és bátorságot nyújtott küldetése teljesítésére, s ezáltal át tudta törni a félelem és bizonytalanság ködét. A krízis és a változás pillanataiban az Istenbe vetett bizalom tisztánlátást biztosít és irányt mutat. Ézsaiás esete ékeesszóloán példázza azt, ahogy a lelki látásmód képes túllátni a pillanatnyi körülményeken, reménységet és célt találva.

A földi trónusok meginoghatnak, uralkodók emelkedhetnek föl és bukhatnak alá, de Isten igazságon alapuló trónja megmarad: „De van Isten az égben, aki a titkokat megjelenti; és ő tudtára adta... mi lesz az utolsó napokban” (Dán 2:28).

Idelenn zűrzavar és bizonytalanság támadhat, lehet, hogy „az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, amik e föld kerektségére következnek” (Lk 21:26), de eközben a mennyben csend és béke honol. „Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a fejeteiket; mert elközelget a ti váltáságtok” (Lk 21:28).

Ezen a földön a bűn uralkodhat és felvirágozhat, viszont ezt nem teheti meg Isten

jelenlétében. A földön az önzés úrrá lehet sokak életén, de akik „a hit fedelmére és bevégezőjére, Jézusra” emelik tekintetüket, azok előtt olyan Példakép áll, aki „az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székeinek jobbára ült” (Zsid 12:2).

Úgy tűnhet, hogy a föld a gonosz birodalma, de ez nem marad így örökké. A hit szemei átlátnak a „köd fátylán”: „Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala. És én, János, látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, amely az Istentől szálla alá a mennyből, elkészítve, mint egy férje számára felékesített menyasszony. És hallék nagy szózatot, amely ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, az ő Istenük. És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak. És monda az, aki a királyi széken ül vala: Ímé mindent újjáteszek. És monda nekem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak” (Jel 21:1-5).

A hitéért száműzött János egyedül van Pátmosz szigetén

Az első keresztény század végén Jánost, a szeretet apostolát, az alakuló új egyház egyik fontos vezetőjét, aki egész életét fenntartás nélkül Mesterének szentelte, az Égei-tenger egyik kietlen, sziklás szigetére, Pátmoszra száműzték. Ide vitték a római hatóságok, mert volt bátorsága bizonyosságot tenni keresztény hitéről. Az idős és magányos Jánosnak nem volt más tennivalója, mint elgondolkozni a múltról, és feltenni a kérdést: miért érte őt mindez? A Jézussal és a társaival töltött tevékeny évek reményt adtak szívének. Jézus ígérete mint ha most is a fülében csengne: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem. Az én Atyámnak

házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek. És ha majd elmegyek és helyet készíték néktek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn 14:1-3).

Újra átélté a Jézussal töltött napokat. Felelevenedett előtte a mennybemenetel pillanata, amikor két angyal bátorította őket: „Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, aki felviteték tőletek a mennybe, akképpen jó el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe” (Csel 1:11). Hoszú évek teltek el azóta, de Jézus még mindig nem jött vissza! Időközben felkavaró eseményekre került sor, és a tizenkettőből tizenegyen már a sírban fekszenek. Már csak ő van életben, miután Rómában csodálatos módon megmenekült.

E várakozásokkal és kérdésekkel terhes napokban aztán megnyílnak a szemei, és átlát a „ködfátylon”: „Lélekben valék ott az Úrnak napján, és hallék hátam megett nagy szót, mint egy trombitaét, amely ezt mondja vala: Én vagyok az Alfa és az Omega... Megfordulék azért, hogy lássam a szót, amely velem beszéle... Mikor pedig láttam őt, leesém az ő lábaihoz, mint egy holt. És reám veté az ő jobbkezét, mondván nékem: Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó, és az Élő; pedig halott valék, és ímé élek örökön örökké, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai” (Jel 1:10-12,17-18).

Pátmoszon János értékes kinyilatkoztatásokat tartalmazó víziókat kapott, amelyek teljesen új látásmódot kínáltak az eljövendő eseményekre és Isten tervére vonatkozóan. A száműzetés sötétségében János fölemeltetett, és kijelentéseket kapott a hét gyülekezetéről, a hét pecsétről, a hét trombitaszóról, a hét csapásról, a világhatalmakról, a vég idejéről, Krisztus visszajöveteléről, az új Földről, stb. Mindez azt mutatja,

hogy Isten képes áttörni a jelen idő sötétségét és bizonytalanságát, hogy feltárhassa az igazságot, és rávilágíthasson a terveire. Isteni látásmódban részesíti az embert még a legsötétebb pillanatok közepette is, hogy tisztán láthasson és követhesse a mutatott irányt. E kinyilatkoztatásoknak köszönhetően János a reménység világítótornyává vált Isten minden korban élő gyermeke számára.

Mit tegyünk ma?

A Jézus visszajövetelét megelőző napok veszélyesek. Sátán tudja, hogy elérkezett a döntő pillanat, ezért teljes fegyverzetét beveti: becsap kusza érveivel, elámít ígéreteivel, elkábít a varázslásaival, birtokba veszi az elmét, szenvedélyeket szít, körülményeket ural, megtéveszt és elbátortalanít. De még a legsötétebb időszakban is világosságot kaphatunk, és tisztán láthatunk. A jelenkor „köde” a maga számos ismeretlen tényezőjével együtt ma is áttörhető a hit szemével, bátorsággal, kitartással és e szeretetteljes isteni elhívás elfogadásával: „Ímé, van hely én nálam; állj a kösziklára!” (2Móz 33:21). ✨

Isten képes áttörni a jelen idő sötétségét és bizonytalanságát, hogy feltárhassa az igazságot, és rávilágíthasson a terveire. Isteni látásmódban részesíti az embert még a legsötétebb pillanatok közepette is, hogy tisztán láthasson és követhesse a mutatott irányt.

EGY AMERIKAI PÁPA

Elérkezett a pillanat?

A konklávé figyelemre méltó gyorsasággal döntött: kevesebb mint két nap alatt sikerült új pápát választania. Amikor a kéményből felszállt a fehér füst, a Vatikán közelében időző emberek a Szent Péter-tér felé siettek, izgatottan várva, hogy megtudják, ki lesz az új pápa. A bejelentésre a tömeg reakciója kezdetben visszafogott volt. Az emberek arcára kiült az értetlenkedés, a sokaság lappangva morajlott, majd a jelenlévők újfent lelkesedni kezdtek. Mi okozta pillanatnyi tévovázásukat? XIV. Leó az első *amerikai* pápa – és ez a tény biztosan megmozgatja az adventisták próféciai képzeletét.

Amikor John F. Kennedy az Egyesült Államok első katolikus elnöke lett, sokan úgy vélték, hogy elérkezett a világvége kezdete; elvégre tudjuk, hogy eljön a pillanat, amikor az első és a második fenevad kezét fog egymással a szakadék felett, és előkészíti az elnyomó kereszténység szervezeti formáját, amely a középkorban is uralta a Nyugatot. Amikor olyan amerikai elnök kerül hatalomra, aki egy világalomra törekvő globális szervezet tagja, nem nehéz arra gondolni, hogy gyors lefolyású események kibontakozása előtt állunk.¹

Ez több mint fél évszázaddal ezelőtt történt. Fél évszázad: csupán csepp a ten-

gerben két évezrednyi időhöz képest. Egyesek biztosan azzal érvelnének, hogy azóta horpadások jelentek meg az amerikai nemzet páncélatán – egy olyan nemzetén, amelyet Ellen White „protestáns és republikánus kormányzatként” jellemez.²

Most, több mint hat évtizeddel JFK meggyilkolása után, és egy másik katolikus elnök, Joe Biden uralkodását követően, olyan időszak köszöntött be, amikor Európában a római és az amerikai gondolkodásmód különös ötvözete ütötte fel a fejét Robert Francis Prevost bíboros személyében. Mennyire *amerikai* Prevost? Nehéz megmondani; annyi bizonyos, hogy az Egyesült

**„Természetesen kutassuk
az idők jeleit, de sose tegyük
a próféciai találgatásokat a ránk
bízott küldetés elé!”**

Államokban született, de egyházi karrierje nagy részét más helyeken valósította meg.

A Szent Péter téren tapasztalt kezdeti értetlenség arra utal, hogy a legtöbben valószínűleg keveset tudunk az új pápáról, egyszerűen nem szerepelt az emberek listáján potenciális pápaként. Az a tény azonban, hogy ő a világ első *amerikai* pápája, mindenképpen próféciai potenciállal bír. Csak azt nem tudom pontosan, hogy mi lehet ez a potenciál.

Amikor Prevost megjelent az erkélyen, kérdések merültek fel bennem, főként amiatt, hogy honosított amerikai vagyok. Amikor állampolgár lettem, nyilvánosan le kellett mondanom arról, hogy bármilyen más külföldi államfő iránt hűséget gyakoroljak. Sosem voltam különösebben monarchista, így hát ez nem volt nehéz. De megfogalmazódik bennem a kérdés: *A pápa nem a Vatikán államfője? S ha így van, megtarthatja-e az amerikai útlevelét?*

További kérdések: Mennyire *amerikai* Prevost bíboros? Az amerikai alkotmány és a kánonjog viszonya mindig is instabil kombináció volt. Az Egyesült Államok teljes mértékben elkötelezett a vallásszabadság iránt, és bár sok amerikai úgy érzi, hogy ez az elkötelezettség az elmúlt évtizedekben érezhetően gyengült, mi továbbra is ezt valljuk. Róma ezzel szemben látszólag *tolerálja* a többi vallást, de sokszor az ökumenizmus iránti látszólagos elkötelezettsége ellenére azt a határozott benyomást kelti, hogy továbbra is hiszi és vallja Karthágói Szent Ciprián püspök nézetét,

miszerint *a Katolikus Egyházon kívül nincs üdvösség*.³ Róma végső célja valójában nem változott, és ez a cél nem más, mint az egész kereszténység újraegyesítése a Katolikus Egyház közösségében.

Ez az újraegyesítés – próféciai értelemben – az egyház és az állam szövetségéhez való visszatérést jelentené, amely az elmúlt évszázadokban oly problematikusnak bizonyult a nyugati keresztény világban. A polgári és vallási hatalom összeolvadása volt az egyik oka annak, hogy sok hívő Amerikát választotta hazájának, és bár kezdetben sokuknak nem sikerült beváltaniuk törekvéseiket (végtére is Mary Dyert kvéker létéért akasztották fel), az Újvilágban létrejött nemzet alkotmányban rögzítette szabadság iránti elkötelezettségét.

Hogyan fér meg tehát ez a két értékrend egy amerikai pápa fejében? Gondolom, az idő majd ezt is eldönti – és nagyon is valószínű, hogy feltételezéseinkből semmi sem valósul meg. Ne feledjük: szinte minden alkalommal, amikor a Biblia általános értelmezésén kívüli tényezőkre alapozva próbáltuk megfejteni a jövő részleteit, tévedtünk, mivel a prófécia nem annyira a jövő megjövendöléséről szól, mint inkább beteljesedése felismeréséről.

Amikor Jézus megjövendölte tanítványai közelgő üldöztetését, ezt mondta: „Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy amikor eljő az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek” (János 16:4). Hiába kerestek a tanítványok írásaiban az üldöztetés lefolyására utaló részleteket. Találni fogtok viszont már megtörtént eseményekről szóló leírásokat. Gyanítom, hogy a tanítványok túlságosan el voltak foglalva az evangélium terjesztésével ahhoz, hogy időt töltsenek a jövő aprólékos megfejtésével. Amikor Isten részleteket *tárt fel előttük*, megosztották azokat az egyházzal. A próféciai kinyilatkoztatáson kívül azonban nem igen találkozunk jövőt előrelátó próbálkozásokkal a részükről.

Úgy érzem, ez a megfelelő válasz egy huszonegyedik századi adventista számára. Természetesen kutassuk az idők jeleit, de sose tegyük a próféciai találgatásokat a ránk bízott küldetés elé! Vajon az események, amelyeknek tanúi vagyunk, Jelenések könyve 13. fejezetének teljeseződését jelentik? Ki tudhatja valójában? Talán igen. De *bármilyen* történjék, elsődleges feladatunk nem változik:

„Isten különös értelemben őrállókul és világosság hordozóiuul helyezte a világba a hetedik napi adventistákat. Rájuk bízta a pusztuló világnak szóló utolsó figyelmeztetést. Isten szavából rájuk ragyog a csodálatos világosság. Rájuk bízta a legünnepelesebb, legfontosabb feladatot, az első, második és harmadik angyal üzenetének hirdetését. Nincs más, ami ilyen nagy fontosságot képviselne. Nem engedhetik meg, hogy más kösse le figyelmüket.”⁴

A küldetésünkre való összpontosítás egyik legnagyobb mellékhatása a félelem enyhülése. Néha, amikor megszállottan próbáljuk értelmezni az aktuális eseményeket, elkezdünk a Szentírásban megjövendölt, látszólag ijesztő dolgokra összpontosítani. Ha a prófécia folyamatosan megijesztenek, lehet, hogy rosszul értelmezzük őket. Vegyünk elő egy konkordanciát, és nézzük meg Jézusnak a „félelem”-re történő utalásait. Olvassuk el Pál jövendölését 2Theszalonika 2. fejezetében, és figyeljük meg a nyugalom iránti elköteleződését:

„Kérünk pedig titeket, atyámfia, a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére és a mi ő hozzá leendő egybegyűlésünkre nézve, hogy ne tántorítottassatok el egyhamar a ti értelmetektől, se ne háborítottassatok meg, se lélek által, se nekünk tulajdonított levél által, mintha itt volna már a Krisztusnak ama napja” (2Thessz 2:1-2).

Egy másik megnyugtató igei rész Jézus visszatérési ígérete: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek! Higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem!” (János 14:1)

Figyeljünk oda, hogy mi történik körülöttünk, de úgy viszonyuljunk az idők jeleihez, ahogyan Jézus is tette: tekintsük arra vonatkozó bizonyítékoknak, hogy az Úr betartja ígéretét, megvált minket, és bármilyen történjék is itt, a földön, az a mennyet nem fogja váratlanul érni. Ugyanis *van* Valaki, aki figyel, mi zajlik a világban. Bízunk Rá minden aggodalmunkat!

Igen, olyasmi történt a konklávé, ami-re még nem volt példa, és igen, ez jelenthet valamit. De ennyi. Most pedig menjünk vissza dolgozni, mert a szomszédaink Jézus nélkül még mindig reménytelenek!

„Ha a prófécia folyamatosan megijesztenek, lehet, hogy rosszul értelmezzük őket.”

1. Lásd Ellen G. White: *Bizonyágtételek* (Mountain View, California: Pacific Press, 1948), 9. kötet, 11. o.

2. Uo., 5. kötet, 451. o.

3. Lásd: <https://www.catholic.com/video/how-can-catholics-say-theres-no-salvation-outside-the-church>.

4. Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, 9. kötet, 19. o.

A cikk eredetileg az *Adventist Review* c. lapban jelent meg.

SHAWN BOONSTRA, szerkesztő, *Adventist Review*

AMiCUS

Missziómunka a diákokért

Egyre nagyobb aggodalomra ad okot, hogy országunkban nagyon sok fiatal hagyja el egyházát, s a legszomorúbb számunkra az, hogy ennek jelentős hányada a Hetednap Adventista Egyházból lép ki. A globális elemzések a felnőtt 18-30 év közötti fiatalok számának szemmel látható csökkenését mutatják, ami alapos elemzést és a jelenség megállítását szolgáló módszerek mielőbbi alkalmazását teszi szükségessé.¹

A 2018. december 31-én közzétett adatok szerint világszinten 119 adventista főiskola és egyetem működött, 168 000 diákkal. A statisztikákból az is kiderül, hogy az adventista egyetemisták több mint 95%-a világi felsőoktatási intézményt választ a továbbtanuláshoz, aminek következtében sok esetben a keresztény elvektől eltérő, különféle kulturális és ideológiai hatásoknak teszi ki magát.

Egy fiatal élete fordulóponthoz érkezik, amikor elköltözik otthonról, hogy elkezdje egyetemi tanulmányait, és ilyenkor nem könnyű beilleszkednie az új környezetbe. Sokuknak nem sikerül találniuk helyi gyülekezetet, s a támogatás hiányával fennáll annak kockázata, hogy eltávolodnak az egyháztól és azoktól a lelki-erkölcsi elvektől, amelyek eddigi életüket vezérelték. Az egyetemi környezet sajátos akadémiai, társadalmi és kulturális befolyása identitásbeli válságot, a vallási meggyőződések felhígulását idézheti elő.

1. PUBLIC CAMPUS MINISTRIES MANUAL, General Conference of Seventh-day Adventists Ministry to College and University Students (AMiCUS)

Nemes eszmény: olyan fiatal nemzedék kiképzése, mely erősen áll a hitben, és az egyházban és a társadalomban egyaránt aktív.

Ebben a helyzetben fel kell tenni az alapvető kérdést: milyen támogatást nyújthat az egyház ezeknek az ifjaknak, hogy az ideológiai és szekuláris kihívások közepete is megőrizhessék a hitüket?

„Az igazi nevelés többet jelent, mint egy bizonyos tanulmányi képzésben való részvétel. Ennél sokkal szélesebb körű fogalom: magába foglalja a testi erők és szellemi képességek harmonikus fejlődését, Isten szeretetére és tiszteletére tanít, és felkészít az élet kötelességeinek hűséges teljesítésére. A helyes nevelés nemcsak szellemi oktatást nyújt, hanem olyan leckékben is részesít, amelyek nélkülözhetetlenek a tiszta erkölcs és jó magatartás biztosításához” (Ellen G. White: *Gyermeknevelés*, 293. o.).

AMiCUS – válasz a diákélet kihívásaira

Az Ifjúsági Osztály keretében működő AMiCUS (Adventist Ministry to College and University Students) program stratégiai kezdeményezés, amely egyetemi környezetben nyújt támogatást diákok számára. Missziómunka, melynek célja ihletni, nevelni és megerősíteni az ifjakat, hogy Krisztus követői legyenek úgy az egyetemen, mint a gyülekezetekben és a társadalomban.

Az AMiCUS alapvető célkitűzései:

- Helyreállítani Isten képését az egyetemi hallgatókban
- Jézus Krisztus odaszentelt életű tanítványává nevelni őket
- Felhatalmazni őket az örök evangélium terjesztésére

AMiCUS látásmód

Az AMiCUS célja a Jézus Krisztus küldetésében és a Hetednapi Adventista Egy-

ház értékeiben szilárdan horgonyzó ifjú generáció nevelése. Ezek a fiatalok személyes példájuk által hathatnak társaikra, és Istennel ápoltságukkal való kapcsolat eredményező kommunikációs hidakat hozhatnak létre.

E célok elérése érdekében az AMiCUS szervezet az alábbi alosztályai által folytatja tevékenységét:

- Adminisztráció – szervezés és logisztika
- Szociális Osztály – önkéntesség és humanitárius akciók
- Kulturális Osztály – értékek népszerűsítése művészetek, irodalom és tematikus rendezvények által
- Rekreációs Osztály – sporttevékenységek és kapcsolódás
- Gazdasági Osztály – pénzforrások adminisztrálása, projektek anyagi támogatása
- Lelki Osztály – személyes fejlődés és bibliatanulmányozás
- Marketing & PR Osztály – tevékenységek népszerűsítése és hivatalos kapcsolatok

Helyi szinten az összes alosztály sajátos projekteket és tevékenységeket szervez, hogy minden diák számára megteremthesse a személyes munka lehetőségét. Ezzel egy időben a Romániai AMiCUS országos projekteket is életbe léptet:

- „Édesanyámért szaladok” jótékonyági futás – nehéz helyzetben élő édesanyák támogatása sportrendezvények révén
- „Életcsepp” – véradási kampány
- AMiCUS imahét – a lelki közösség építésének ideje
- „Rise & Pray” – naponkénti online tanulmányozási és imádkozó találkozók
- Képzések az AMiCUS önkéntesei számára – a tevékenységhez szükséges képességek fejlesztése
- Országos tematikus rendezvények: táborok, alkotási fesztiválok, MEDICUS, AMiCUS Coding Days, stb.

Hatás és elismerés

Az AMiCUS az Adventista Egyház globális programja, amely különböző régiókban eltérő nevet visel, viszont egységes célt szolgál: támogatja az adventista ifjakat az egyetemi környezetben, az inaktív személyeket újra bevonja a munkába, és bevonza azokat, akik még nem ismerik az evangéliumot.

Az AMiCUS szervezet Európában már hosszabb történelemmel rendelkezik, hiszen 1974-ben alakult meg Spanyolországban AEGUAE néven, majd egy évvel később Olaszországban is, AUDA megnevezés alatt. Nemzetközi AMiCUS Kongresszusra rendszeresen sor kerül, ami az európai egyetemistáknak lehetőséget kínál arra, hogy találkozzanak fiatal adventista társaikkal, akadémiai és hittel kapcsolatos témákat beszéljenek meg, és lelki irányítást kapjanak. A legközelebbi nemzetközi kongresszus házigazdái a spanyolországi egyetemisták lesznek, mely rendezvényre ez év októberében kerül sor.

Romániában az AMiCUS Egyesület röviddel az 1989-es forradalom után tette meg első lépéseit, és a több mint 30 éves fennállása óta az egyetemisták támogatását célzó egyik legerőteljesebb kezdeményezéssé vált. A hivatalosan 1993-ban bejegyzett egyesület az egyik legrégebbi romániai diákszervezet. Az Európai AMiCUS legnépesebb tagjaként a Romániai AMiCUS 18 helyi fiókjával és évente 1000 aktív önkéntesével azon fáradozik, hogy élő és odaszentelt közösséget hozzon létre.

Az egyesület tevékenységének jelentőségét a társadalom is elismeri. Tavaly decemberben a Román Királyi Ház által szervezett „Campioni și Ero: Curaj, Performanță, Civism” („Bajnokok és hősök: bátorság, teljesítmény, polgári erények”) című rendezvényen a Romániai AMiCUS tiszteletbeli elismerésben részesült a felelősségtel-

jes, aktív ifjak neveléséért és a közösség javát szolgáló hozzájárulásáért.

A helyi gyülekezetek szerepe

Az AMiCUS kezdeményezéseinek sikere nagymértékben a helyi gyülekezetek hozzáállásától függ. Azok a közösségek, amelyek nyitott és befogadó magatartást tanúsítanak az egyetemisták iránt, lelki és társadalmi támogatások központjaivá válhatnak, elősegíthetik a fiatalok beilleszkedését, és olyan környezetet teremthetnek, amely fejleszti és erősíti a hitüket.

Az AMiCUS jövője

Az állandóan változó világban az AMiCUS „köttöanyagot” képez az egyház és az ifjú nemzedék között, bizonyítva, hogy a nevelés és a hit nem összeférhetetlenek, hanem kölcsönösen gazdagíthatják egymást. Minden egyes diák, aki az AMiCUS tevékenységei révén szilárdan megmarad a keresztény értékek mellett, minden ifjú, aki Krisztus követévé válik az egyetemi környezetben, egy-egy győzelmet jelent Isten országa számára.

Az AMiCUS odaadással, kitartással és hittel folytatja küldetésének teljesítését, olyan keretet kínálva fel a romániai fiataloknak, ahol lelki, intellektuális és erkölcsi tekintetben is fejlődhetnek. E nemes eszménykép teljesítése érdekében mindannyiunkra feladat hárul: hitben erős, a gyülekezetben és a társadalomban egyaránt aktív és feladatot vállaló fiatal nemzedéket kell nevelnünk. GYERTEK, LEGYÜNK BÁTOK!

Minden ifjú, aki Krisztus követévé válik az egyetemi környezetben, egy-egy győzelmet jelent Isten országa számára.

MARCEL BRÂNDZANIC, az AMiCUS Románia országos koordinátora, a Romániai Unió Ifjúsági Osztályának társigazgatója

Harminc év CSODÁI

„Sokat cselekedtél te, Uram Istenem, a te csodáiddal és terveiddel mi érettünk; semmi sem hasonlítható hozzád; hirdetném és elbeszélném, de többek, sem-hogy elszámálhatnám” (Zsolt 40:6).

Kihívásokkal teli út

Harminc évvel ezelőtt, a könyvevangelista munka kezdetén az egyik leggyakrabban felmerülő kérdés, amely még napjainkban is elhangzik, a következő volt: Eladhatóak-e még a könyvek? Meg lehet-e élni a könyvevangelista munkából?

Emberileg helyénvaló kérdések ezek, és a (szintén emberi) válasz akár a következő is lehet: „Nem lehet megélni ebből a munkából.” Csakhogy itt nem arról van szó, amit én vagy te megtehetünk, hanem arról, amit Isten tehet meg értünk! Mivel számára nincs lehetetlen, ebből az következik, hogy „ha hiheted azt, minden lehetséges a hívónek” (Mk 9:23).

A Szentírás szerint az egyik legnagyobb kihívás próbára tenni Istent (Mal 3:10)! Csodálatos dolog ez, és amikor megvalósul, és az eredményeit is látod, emberfeletti erőttöbbletet, töretlen bizalmat és erőteljes motivációt nyersz.

A hitnél nagyobb Isten

A „Litoral 2024” elnevezésű projekt során feleségemmel együtt három hetet dolgoztunk Costinești-en. Komoly kihívás volt! A központi sétálóutcán felállított standunk körül estéről estére leírhatatlan hangzavar uralkodott: hangerősítő berendezésekkel utcai zenészek, mutatványosok és koldusok próbáltak elfoglalni minden fellelhető területet körülöttünk, de a több ezer sétáló ember közül még így is megálltak néhányan a standunk előtt.

Szép rendben állítottuk ki az egészségügyi, nevelési, gyermekeknek szánt és vallási kiadványokat, köztük a teljes

„Korszakok küzdelme”-sorozatot is (Pátriárkák és próféták, Próféták és királyok, Jézus élete, A nagy küzdelem, Az apostolok története).

Néhány nappal a kampány befejezése előtt támadt egy ötletem: fogtam ezt az öt könyvet, a stand közepére állítottam, és a teljes szett eredeti 167 lejes ára helyett egy 150 lejes árcédulát helyeztem ki. Nap mint nap azért imádkoztunk, hogy Isten rendelje elénk a megfelelő személyt ezeknek a könyveknek a megvásárlására, ennek ellenére a napok teltek, és a könyvsorozat még mindig az asztalon állt.

Mint minden este, az utolsó estén is kísértáltam a partra, és csendben elbeszélgettem Istennel. A tenger fölötti eget csodálva így fohászkodtam: *Uram, Istenem, aki teremtetted a tengert és a földet, a csillagokat és az egeket, a galaxisokat és a világegyetemet, mily csodálatos vagy! Te, aki látod az embertömegeket, ismered mindenki szívének rejtett gondolatát, minden nap megáldottál minket, értékes és felkészült embereket vezetőül a standunkhoz Szentlelked által, ők pedig megvilágosult arccal távoztak és vitték magukkal szerte az országba, sőt még külföldre is az igazság kincseit. Uram, nagyon bálásak vagyunk mindazért, amit értünk és ezekért az emberekért tettél! De van még egy apróság, ami nem teljesült – a „Korszakok küzdelme” sorozat még mindig a standunkon áll, noha naponta imádkoztunk, hogy megtaláljuk hozzá a megfelelő személyt... Úgy érzem, nincs elegendő hitem, mégis abban reménykedem, hogy ez a vágyam most, ezen az utolsó estén teljesülhet, hiszen tudom, hogy Nálad nincs lehetetlen... Uram, én már nem kérhetem ezt Tőled, de ha ma este van itt valaki, aki meg akarja szerezni ezeket a könyveket, akkor Te biztosan elvezérléd hozzánk, ami hatalmas csoda lesz számunkra, ugyanakkor még egy ok arra, hogy dicsőítsük a Te nagy nevedet!*

Valóban élni akarsz? Légy könyvevangélista!

Ekképpen fejeztem be a beszélgetésem Istennel, és a következő percben már a standnál voltam. Alig értem a sátorhoz, a part felől egyenesen felénk tartott egy házaspár, a hölgy pedig már messziről szemet vetett a „Korszakok küzdelme” sorozatra. További részletek felől érdeklődött, én pedig nagy vonalakban ismertettem, mit tartalmaznak ezek a könyvek. A hölgy elmondta, hogy megvásárolná, ha még engedünk az árából. Közöltem vele, hogy már amúgy is leszállított áron kínáljuk, de hajlandók vagyunk még engedni belőle, ha tényleg szeretné megvásárolni (őszintén szólva odaadtam voltam ingyen is). A 120 lejes árat javasoltam, a fennmaradt összeget pedig kész voltam én kifizetni. Mivel a pénztárgépbe csak a teljes 167 lejes árat lehetett beütni, ezért kifizette kártyával ezt az összeget, én pedig a pénztárcámból elővettem 50 lejt, és a kasszabonnnal együtt oda akartam adni, mire a hölgy szégyenkezve, szinte sírva ellenkezett: „Uram, ezt el sem tudom hinni! Miért fizetne ön 50 lejt? Nem fogadhatom el.” A pénzt visszatette az asztalra, majd elégedetten távozott. Azóta minden nap imádkozom ezért a családért.

Itt csupán egy kis szeletkét mutattam be az elmúlt 30 év csodáinak. Ilyen tapasztalatok után csak ennyit tudok mondani: *Távozz tőlem, Uram, mert bűnös ember vagyok! De Ő ilyenkor van hozzám a legközelebb. Itt érzem magam mellett.*

Ne kérdezd, hogy még eladhatóak-e a könyvek, vagy hogy meg lehet-e élni a könyvevangélista munkából. Viszont engedd meg, hogy megkérdezzem tőled: Szeretnél igazán élni? Ha igen, gyere és dolgozz könyvevangélistaként!

MÓDOSÍTÁSOK

a Biblia szövegében (1)

Mondják, hogy a fordítók és a másolók helyenként módosítottak a Szentírás szövegén. Igaz ez?

Az ok, amiért nem fordítunk „szó szerint”

Való igaz, hogy a fordítóknak időnként hozzá kell adniuk a szöveghez egy-egy szót, vagy éppen elvenniük belőle, hogy a fordítás érthetőbb, szebben hangzóbb legyen.

Például, Dániel 11:31 versében a szó szerint tolmácsolt „megszüntetik a mindennapi(t)” szintagmához (*wəhəširu hat-tamid*) a fordító hozzátette az „áldozat(ot)” szót. Tudvalevő, hogy Dániel könyvében – ahogy a Talmudban is egyébként – a „*tamid*” szó (jel. „folyamatosság”) elliptikus jellegű, azaz nem teljes kifejezés a szó Mózes negyedik könyvében megjelenő, teljes alakú változatának viszonylatában (*‘ōlat hattamid*, „teljesen égő áldozat”).

Amikor egy műhelyben valaki ezt mondja: „Add ide a franciát!”, a munkatársai tudják, hogy a franciakulcsról van szó. Másrészt viszont, ha ez a mondat az iskolában hangzik el, a kérdés valószínűleg a francia tankönyvre vagy házi feladatra céloz. Egy idegen számára az elliptikus kijelentéshez ajánlott a kiegészítő lexikális elemet is hozzatenni.

Mindig kifejezettnek, teljesnek kell lennie a mondatainknak? Ne hagyjunk el soha szavakat? A szabatosság, a megszokás vagy a kényelem miatt az emberek gyakran beszélnek elliptikusan, és ez a világ minden nyelvére jellemző. Csakhogy, ha egy bizonyos nyelven megfogalmazunk egy elliptikus mondatot, nem biztos, hogy az illető szintaktikai szerkezet egy másik nyelvet beszélő számára is érthető. Ez érvényes a pontos, szó szerinti fordítás esetében is. A fordítónak pontosítania kell, kiegészíti a mondatot a hiányzó szóval.

Arra is van példa, hogy a fordító elhagy szavakat, mert egyébként túlterhelt lenne miattuk a mondat. Jelenések 14:13 versében a „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg” (Károli) szó szerint fordított mondat esetében a modern mondatszerkesztési elvek szerint hasznosabb lenne az egyszerűsített forma: „Boldogok az Úr halottai”, vagy „Boldogok, akik az Úrban halnak meg”. Az „a halottak, akik meghalnak” típusú pleonasztikus (szószaporító) szerkezet a héber nyelv egyik jellegzetessége, stilisztikai eszköze.

Az Úr szavának csorbítása, ferdítése (Péld 30:5–6; Jel 22:18–19) nem a fentebb leírt szituációkra, hanem a Biblia üzenetére vonatkozik. Nincs jogunk beékelnünk a szövegbe saját gondolatainkat, csorbítva ezzel az Úr tanításait, ugyanakkor el sem vehetünk tartalmi elemeket az Úr üzeneteiből.

Kéziratok, korszakok, tartalmi pontosság

Kezdjük az Újszövetséggel, amely a kéziratokat tekintve a legjobban képviselt része a Szentírásnak, lévén, hogy korban ez

áll hozzánk a legközelebb. Mintegy 5800 görög nyelvű, 10000 latin és 9300 más, ősi (szír, kopt, etióp, gót, núbiai, örmény, szláv) nyelven keletkezett – teljes vagy hiányos – kéziratról van tudomásunk.

Egyes kéziratok nagyon régiek, ilyen például a 125-ben keletkezett „52. papirusz”, amely János evangéliumának egy részlete. Az idő múlásával egyre több kézirat maradt fenn, egészen a XV. századig, azaz a szinte tökéletes pontosságot biztosító nyomda feltalálásáig.

Vessük össze egymással az Újtestamentum késői, XI–XV. századi, bizáncinak is nevezett és Erasmus által sztenderdizált görög szövegét a jelenkori görög szövegváltozatokkal, amelyek viszont a legrégebbi, Codex Sinaiticusként ismert kézíraton alapulnak. Magát a Sínai Kódexet 1844-ben fedezte fel Konstantin von Tischendorf a Sínai-hegy lábánál található Szent-Katalin kolostorban.

Hozzáadott vagy elhagyott szavak

Az Újtestamentum korai kézírataiban „kevesebb” szó van a későbbi változatokhoz képest. A II. keresztény évezredben keletkezett bizánci szövegben például gyakrabban szerepel az amēn (ámen) szó. Igaz viszont, hogy a Sínai Kódexben ugyanannyi „ámen” található, mint a bizánci változatban.

A (kései) bizánci kéziratokban az Újszövetség legtöbb könyvének végén szerepel az „ámen” szó, a Sínai Kódex könyvei végéről viszont hiányzik, a Galáciabeliekhez írt levelet és a Júdás levelét kivéve, míg az Apostolok cselekedetei, Jakab levele és János 3. episztolája végén a bizánci szövegből is hiányzik az „ámen”. A Rómabeliekhez írt levél végén pedig a kései kéziratokban nemcsak az „ámen”, hanem a teljes elköszönési formula is szerepel.

Jelen cikk csupán bevezető a témához, amit a lap következő számaiban szeretnék részletesen bemutatni. 🍷

FLORIN G. LĂIU, nyugalmazott bibliatanár

A ROMÁNIAI ADRA

az afrikai Namíbiában a „God Cares Primary School” működését támogatja

A „Támogass egy afrikai gyermeket!” elnevezésű projekt keretében az ADRA 92 gyermeket támogat a tanév kezdete óta.

„God is good!” (Jó az Úr!) mondják a tanárok, a gyerekek pedig válaszolnak: „All the time!” (Mindenkor!). Az órák végén viszont a tanárok részéről hangzik el az „All the time!”, és a gyerekek válaszolnak rá a „God is good!” felkiáltással.

Hasonlóképpen kezdődött meg kedden, 2025. január 21-én, a namíbiai „God Cares Primary School” iskolában a tanévkezdés. A beiratkozott 92 gyermeket tíz tanár fogadta, a diákok pedig megkapták a Romániai ADRA által számukra készített csomagokat.

„Mélységes hálát érzek azért, hogy egy olyan humanitárius projektben vehetek részt, amely igazi változást eredményez az afrikai hátrányos helyzetű gyermekek életében. A Romániai ADRA szervezetnek és más támogatóknak köszönhetően a namí-

biai »God Cares Primary School« egy jobb jövő kapujává válhat azon gyermekek számára, akik a nehézségek ellenére is sorsukat megváltoztatni képes oktatásról álmodoznak. A 2025-ös tanévkezdés az öröm és a reménység pillanata, mely igazolja, hogy közösen nem csupán segítséget, hanem lehetőséget is kínálhatunk a gyermekeknek, hogy sikeres jövőt építsenek maguknak. Minden hozzájárulás fontos! Támogasd az afrikai gyermekeket, és légy részese a nevelés és a reménység eme történetének” – nyilatkozta Robert Georgescu, a Romániai ADRA végrehajtó igazgatója.

„A 2025-ös tanévben 92 gyermek iratkozott a »God Cares Primary School« hét osztályába – két óvodai és öt iskolai osztályba. Vannak I., II. és III. osztályosok, van egy

közös IV.–VII. osztály, valamint egy XII-es tagozat, illetve működik egy a líceumi tanulmányok befejezését és az egyetemi felvételre való felkészülést elősegítő online csoport is.

hozzájárul a hátrányos helyzetű családokból származó árvák alapvető szükségleteinek fedezéséhez. Az afrikai gyermekek étkeztetése és taníttatása mind a társadalom, mind a családok számára igazi kihívás. Az aszály,

A szponzorok nagylelkűségének hála minden gyermek ingyenes oktatásban részesül, továbbá szállást és napi háromszor étkezést kap. A beiratkozott gyermekek fele árva, vagy csak egy szülővel él. Az állami iskolákban a gyermekek a VII. osztályig a helyi silozi nyelven tanulnak. VII. osztálytól a hivatalos oktatás angol nyelven zajlik, ahogy a mi iskolánkban is. A gyermekek ismerik az anyanyelvüket, és számunkra fontos, hogy olyan oktatási és kapcsolati háttérrel is rendelkezzenek, aminek a jelenben és hosszú távon is hasznát vehetik” – nyilatkozta Mădălina Purecel, az afrikai Namíbiában működő „God Cares Primary School” igazgatója.

az élelmiszer-biztonság hiánya, a korlátozott anyagi és pénzügyi források, a nagy távolság, amit a gyermekeknek naponta meg kell tenniük gyalog az iskoláig, csupán néhány tényező, ami nehezíti a normális oktatás megvalósulását.

A „God Cares Primary School” a 2008-ban, romániai adventista önkéntesek által alapított „Tu Pro Welfare Organization Namibia” magánszervezet tagja, melynek székhelye Namíbiában, a Kaprivi régióban, Katima Mulilo városában van, törvényes képviselője pedig Liviu Cornel Păun. Az iskolának négy osztályterme, egy lány és egy fiú bentlakása, kápolnája és menzája van, továbbá játszóházzal és az önkéntes tanárok számára hálószobákkal is rendelkezik.

A Romániai ADRA 1990-től leginkább olyan fejlesztési projekteket támogat, amelyek egy bizonyos terület teljes lakosságát érintik. Az „Igazság. Együttérzés. Szeretet” jelmondatot választó humanitárius szervezet örömet és reménységet visz az általa támogatott emberek életébe, miközben egy jobb jövőt hirdet, és kiáll az emberi értékek és méltóság megőrzése mellett. Akkreditált szociális szolgáltatóként a Romániai ADRA a Nemzetközi ADRA hálózatának tagja, amely a Hetednap Adventista Egyház világszéles humanitárius szervezete, egyben az egyik legkiterjedtebb hálózattal rendelkező nem-kormányzati szervezet a világon. Jelen van 118 országban, és saját működési filozófiája alapján az együttérzést gyakorlati megoldásokkal társítja, megszólítja a szükségben levőket, miközben nem tesz faji, etnikai, politikai vagy vallási különbséget az emberek között, mivel célja úgy szolgálni az emberiséget, hogy Isten akarata és terve szerint élhessünk egymás mellett. 🍌

A Romániai ADRA „Támogass egy afrikai gyermeket!” elnevezésű projektje az oktatás révén fektet a gyermekekbe, továbbá

A HŰSÉG AZ EGYETLEN BIZTOS ÚT

Bibliai csaták, háborúk

Jézus mondja: „Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről: meglássátok, hogy meg ne rémüljete; mert mindezeknek meg kell lenniük. De még ez nem itt a vég.” (Mt 24:6)

Napjainkban egyre többet hallunk háborúkról és azok következményeiről. A Biblia bemutatja számunkra, hogy Izrael csatái miként zajlottak. Tekintsünk át néhány helyzetet arról, hogy Isten választott népe az Ószövetségben hogyan indult háborúba, s a hadizsákmánnyal mit kellett cselekednie! „Szabadítsd ki, ó, Isten, Izráelt minden nyomorúságából!” (Zsolt 25:22).

A háború vallási jellegű

Az ószövetségi időben a háború vallásos jellegű volt, amely egyszer területszerzési indokkal, máskor pedig a zsákmányért indult el, mégis a vallásos jellege mindenél fontosabb volt. Izrael feladatának számított, hogy Isten hatalmát és „izzó haragját” (1Sám 28:18) kellett bemutatnia az ellenségnek. Ábrahám leszármazottainak szent dolgot jelentett, hagyományként adták tovább a „szentség” háborúra vonatkozó „teológiáját”.

Úgy készültek a csatára, mintha egy szent helyen az áldozatbemutatásra készülének, vagyis kultikusan nézve tisztasággal mentek el a háborúba. A hadsereg vezére valójában az ősök Istene volt, Jahve, akinek az elnevezése gyakran a Seregek Ura (Ézs 13:13). A letelepedést követő korai időszakban a háborúba gyakran elvitték magukkal a Szövetség Ládáját, ami az ÚR jelenlétének egy látható formáját jelezte. Isten volt Izrael hadijelvénye (2Móz 17:15), pajza és kardja is egyben (5Móz 33:29). A legfontosabb harcosa (2Móz 15:3) és győzedelmes bajnoka (Zsolt 24:8). Az Örökkévaló megjelenése a valóságos háborúban zűrzavart és félelmet okozott Izrael ellenségeinek.

A hadizsákmányból pedig senki sem vehetett el semmit, mert minden az Istené lett, mint a teljesen égőáldozatok esetében. Aki bármit elvett a hadizsákmányból – az ilyen jellegű háborúban – az átkozott lett a nép között. Később már a királyok vezet-

ték a háborúkat (1Sám 8:20), de mielőtt a csata elindult volna, megkérdezték Istent, és áldozatot is bemutatnak neki.

A szír-efraimita háború – Ézsaiás próféta szerepe

Az Asszír birodalom hódításai Izraelt és Júdát is utolérték. Egyiptom a térségben élő kis államokat támogatásáról biztosítja, az Asszíria elleni felkelésre és katonai ellenállásra biztatja. A kialakult koalícióba Júda állama nem lépett be, Izrael országa viszont igen. Kr. e. 733-ban Izrael a saját testvérét, Júdát Szíria segítségével támadta meg. A történészek ezt a háborút szír-efraimita háborúnak nevezték el. Júda királya – nem hallgatva Ézsaiás szavára – a támadást követően az asszír királyhoz, III. Tiglat-Pileserhez (745–727) fordult oltalomért. A katonai segítség ára az volt, hogy Júda adófizetője lett az asszír királynak. A felkelést elfojtották, és az Asszír birodalom a térség egyeduralmódójává vált.

III. Tiglat-Pileser halálát követően az új júdai király megtagadta az adófizetést, aminek következtében Kr. e. 722-ben az északi ország és fővárosa, Samária elesett. A nép jelentős részét deportálták, és az országba idegen etnikumot telepítettek be (1Kiráj 17:1-6). A két nép keveredéséből egy új nép alakult ki, akit az újszövetségi időben samaritánusoknak nevezünk. Ezt követően Kr. e. 713-ban ismét lázadás lett úrrá a térségen, azonban ekkor is távol maradt Júda országa. Néhány évvel később, Kr. e. 705-ben, az asszír trónutódlási politikai bizonytalanság idején, már Ezékiás júdai király indította el az asszír ellenes felkelést. Hatalmas szervező és diplomáciai munka után a jeruzsálemi templomból eltávolította az asszír fennhatóságot szimbolizáló asszír terafimokat (bálványistenek). Az új uralkodó, Szanhérib (705–681) csak évekkel később indítja meg a büntető hadjáratát, sok ország azonnal behódol, mások az egyiptomi csapatokkal együtt vereséget szenvednek.

Júda – mint oly sokszor a történelemben – most is egyedül maradt katonailag, csak Istenében bízhatott. Több tucat város esett el az asszír csapatok nyomása alatt, csupán az ostromlott Jeruzsálem állt még, „mint kunyhó az uborkaföldön”. Ezékiás király végül is behódolt, de Jeruzsálemet nem adta Szanhérib kezébe. A történelemben a lenni, vagy nem lenni kérdés körül forgott minden. A megalkuvás és a vallási identitást megszüntető helyzet, vagy a lázadás és a végső megsemmisülés között kellett választania. E nagyon bizonytalan helyzetben, az országban egy biztos emberi pont létezett csupán, akit úgy hívtak: Ézsaiás. A próféta számtalanszor szembeállt a királlyal, a főurakkal és a vezetőikkel, mert azt mondta, hogy Jeruzsálemet nem a fegyverek mentik meg, hanem Jahve. A hűség az egyetlen biztos út a történelem ingoványos útvesztőiben. A próféta így bátorította a királyt a legnehezebb helyzetben (Ézsaiás 37:33-34): „Asszír királya... nem jut be ebbe a városba, és nyilat sem lő rá, nem fordít feléje pajzsot, töltést sem emel ellene. Azon az úton tér vissza, amelyen jött, de ebbe a városba nem jut be, így szól az ÚR.”

A végső ostrom megkezdése előtt az asszír seregben járvány törhetett ki, aminek következtében 185 ezer asszír katona halt meg (37:36). A hódító visszavonult Ninivébe.

Ézsaiás működésének első időszakában nagyon érzékeny volt a szociális bűnökkel szemben. A próféta szívét a szegények, özvegyek és árvák ügye keserűséggel töltötte el. Határozottan hirdette, hogy a jog és igazságosság – amire a kezdetekben ráépült az ország – egyszerűen nem létezik az igazságszolgáltatásban. A fegyverkezésbe vett hamis illúzió és konspiráció fátyolként takarta el a valóságot, délibábot kergetett mindenki. A szír-efraimita háború idején Ézsaiás elítélte Akház király cselekedetét, amiért Jahve helyett az asszír kegyeket kereste. Fájjalta, hogy a szabadulást követően

a vezetők és a nép bűnbánata, valamint megtérése nem következett be. A „megkeményedés” sokat használt kifejezés a próféta szájában, melyet elhívásában figyelmeztető jelként kap Istentől. A próféta azért hangoztatja a „megkeményítés” gondolatát, mert azt szeretné, ha népe nem keményítene meg szívét.

A maradék kifejezés más prófétáknál is megjelenik, azonban Ézsaiásnál a túlélést jelenti, míg másoknál a Babilonból hazatértek kicsiny csoportját jelezte. A szentség erkölcsi tartalom túl Isten jelleme. Ézsaiás gazdag és szabad országban kezdte meg működését, majd az elszegényedett és leigázott országban fejezte be szolgálatát.

Gilbóa-hegy végzetes csatája

2Sámuel 1. fejezete feljegyzí az utókor számára, hogy Sámuel próféta halála után következett be Izrael egyik legnagyobb veresége, a korai királyság idején, a Gilbóa-hegyénél, pontosan Áfeknél. Saul király a seregét párhuzamosan mozgatta a filiszteusok csapataival, a fennsík másik oldalán, ahol az ellenség nem láthatta őket. A király Isten segítségével nélkül, saját bölcsességében és hadi tapasztalatában bízva taktikázott. Az Áfeknél gyülekező filiszteus haderőt csupán félrevezető manővernek értékelték a megfigyelők – Saul király is –, ez pedig végzetes stratégiai hiba volt az izraeli hadvezetés részéről. Saul király attól rettegett, hogy a filiszteusok váratlanul hátra fogják támadni, és akkor mindennek vége lesz. Íme egy izraeli király, aki érzi Isten jelenlétének hiányát, és fél az ellenség kiszámíthatatlanságától. Ez az egész csatára rányomta a bélyegét.

A filiszteusok kezdeményezők voltak

Az ellenségnek bőségesen maradt ideje arra, hogy átkeljen az egész Kármel-hegyen, úgy, hogy ebből a zsidó megfigyelők semmit sem vettek észre. A filiszteusok bátor, szinte szemérmetlen taktikája igen eredmé-

nyesnek bizonyult. Nem az izraelita haderő támadta meg a betolakodókat, hanem fordítva történt, a filiszteusok támadtak, még hozzá sikeresen.

A háború kimenetelét a rossz stratégia csak tovább súlyosbította és az utolsó pillanatokig nem sejtették, hogy milyen nagy bajban vannak. Isten nélkül ma sincs esélyünk az ellenséggel szemben megállni, bármilyen bölcsességgel rendelkezünk.

A filiszteusok harci kocsijai váratlanul megjelentek, szinte a semmiből kerültek elő. A király visszavonulót rendelt el, a Gilbóa-hegyre meneteltek felfelé. Rögtönzött állásaikat azonban nem tudták tartani, mivel a lankás terepen a harci kocsik minden nehézség nélkül feljutottak. A filiszteus új szok folyamatos veszteségeket okoztak a hátráló izraelita csapatnak. Tehát nem volt sem katonailag, sem stratégiailag semmilyen megoldás. Az uralkodó felfogta, hogy ebből a szorításból senki sem fog megmenekülni. Nem Istenhez fordult segítségért, hanem a kardjába dőlve öngyilkosságot követett el azért, hogy elkerülje a megalázó fogságba esést (1Sám 31. fejezete).

Mi történt a végzetes vereség után?

Megszűnt az izraeli királyság, a filiszteusok nagy győzelmet arattak, és úgy vélték, hogy a 12 törzs területe véglegesen az ő királyságukhoz fog tartozni.

Az ellenség diadala azonban rövidre sikeredett. Már Saul királyságának idején megtanulták Jákob leszármazottai, hogy a 12 törzs összefogása és Isten jelenléte az egyetlen biztos jövő számukra. A kezdeti megrázkódtatást és kétségbeesést követően megjelent az új király, aki megváltoztatta az egész háborúval kapcsolatos tapasztalatukat, mivel Istent tette a hétköznapiak, a kultusz és a háború középpontjába. A Saul királyért és fiai haláláért mondott siratóénekekben olvashatjuk ezt (2Sám 1:17-27). Júda gyermekeiben felélesztette a harci kedvet, hogy megszabaduljanak az ellenség elnyo-

másától, és újból szabadok lehessenek a vallás és a hétköznapi vonatkozásában. Isten meghallgatta népének nyomorúságos kiáltásait, és újból a segítségükre sietett.

Dávid aranykora

A bibliai hagyományokban úgy találjuk feljegyezve, hogy Dávid királysága a zsidóság első aranykoraként is felfogható. A bibliai csaták arról szólnak, hogy a nagy vereségek és elnyomás után Isten segítségére siet népének. Ezután többet nem jelentek meg a filiszteusok, hogy megfenyegezzék a 12 törzset vagy a királyságot. Dávid szinte a semmiből egy egész birodalmat hozott létre, amely elképzelhetetlen kiterjedésű volt: Hamat bejárájától Egyiptom patakjáig (El Aris-vádi) terjed.

Dávid teljes életét a szakadatlan háború jellemezte. Mindezeket túl az körvonalazódik ki, hogy a törzseket olyan mély egységbe tudta integrálni, ami meghatározó tényezővé vált egészen napjainkig. Dávid halálát követően a zsidó hagyomány „Ahuva” elnevezéssel illette Dávid királyt, melynek jelentése: „Isten kedveltje”. Dávid nem csupán hadvezér volt – s nem is akármilyen – hanem Isten szolgája tudott maradni a legnagyobb győzelmei közepette is. Már Dávid királlyá történő intronizálása előtt komoly jártasságot szerzett a hadtudományok területén. Mindig kisebbségben volt a betörő ellenséggel szemben, ezért az ilyen helyzetekre alakította ki az igen gazdag katonai stratégiáját: a váratlanság, a kiszámíthatatlanság és a gyorsaság volt a legjellemzőbb módszere.

Dávid soha nem felejtette el, hogy Isten a juhok mögül hívta el, és Júda törzsből származik. Rádöbbent arra is, hogy az egység a győzelem záloga. Magányos hadvezérek soha nem győzhetnek – ezt felismerve Dávid egyesítette a vele szemben álló törzseket is, és megnyerte a támogatásukat.

Mi volt Dávid titka?

1. Megbecsülte azokat az embereket, akik a háború borzalmai között segítették a királyságát. Példaértékű módon segítette a veteránokat és azokat, akik már nem tudták a katonai életet folytatni. A Hebron környéki hegyeken biztosította számukra a megélhetést, rendszeresen meglátogatta a kiszolgált idősebb katonákat, tanácsokat kért tőlük és gondoskodott róluk.

2. Leszerelt veteránok segítségével képezte ki az aktív katonáit. Egyfajta katonai, közösségi tradíciót hozott létre, amely a nemzet egységét erősítette.

3. Hebron egyfajta katonai ütköző zónává vált, ahol a kezdő katonák védték az időseket a betolakodó, portyázó idegenektől. A fiatalok és az idősek egyaránt azt érezték, hogy a király figyeli a ténykedésüket, és megvédi őket minden veszélytől.

Kitekintés, összegzés

Gyülekezeteink és egész egyházi közösségünk kissé hasonlít a dávidi birodalom mindennapjaihoz. Akkor, amikor megbecsüljük az elődeinket, akik a misszió frontvonalában hosszú évtizedeket töltöttek el, közösségünk jövőjét alapozzuk meg.

Kérjük ki az idősebb generáció tanácsát! Gondoskodjunk róluk az anyagiak tekintetében, és adjuk tudtukra, hogy szükség van rájuk napjainkban is. Védjük meg őket – amennyire lehetséges – mindattól, ami fájdalmat okoz számukra! Segítsük a fiatalokat, hogy tanuljanak az idős nemzedéktől, mert ők óriási tapasztalattal rendelkeznek! Buzdítsuk egymást a hitre és az élet szeretetére! Példaértékű módon gondoskodjunk a gyülekezeteinkről, egyházunk tagságáról, és akkor megtapasztaljuk, hogy Isten fog harcolni helyettünk a világ fejedelmeivel szemben. Így válnak a gyülekezeteink „Isten kedveltjeivé”, miként Dávid király esetében volt!

ÁDÁM ÉS ÉVA

ma

Hisztek abban, hogy létezik szerelem első látásra?
A válaszotoktól függetlenül, emlékeztetek, hogy
a Szentírás főhősei közül legalább egy valaki első
látásra lett szerelmes. Gondolom, tudjátok,
hogymiről van szó...

Miután Isten mindent megteremtett, és minden jó lett, Ádám elkezdte felfedezni a környezetét. Viszont hamar rájött valamire – egyedül van. Ami pedig ezután következett, feltárta Isten természetének egyik leggyönyörűbb vetületét. Isten látja az ember szükségletét, és betölti azt: „Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítő társat, hozzá illőt” (1Móz 2:18). Megteremtette Évát. Amikor Ádám meglátta őt, egy szerelembesett ifjú örömevel kiáltotta: „Végre...” Isten csak azután jelentette ki, hogy minden, amit teremtett, „ímé igen jó” (1Móz 1:31). Bebizonyította, hogy már a kezdetek óta szereti az embert. Odafigyel az életében felmerülő szükségletekre, és betölti azokat. Erre vágyunk mindannyian, amikor házasságra lépünk.

Miért kötünk házasságot?

Azért, mert Isten így tervezte, és ki is jelentette, hogy ez a legjobb számunkra. „És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítő társat, hozzá illőt” (1Móz 2:18). Mégis egyre több ember – számos keresztény is – hitetlenkedve fogadja Isten e rendelkezését. Vajon miért?

Alekszandr Szolzsenyicin orosz író a következőképpen foglalja össze a szovjet kommunizmus szörnyűségeit: „Azért történhetett meg mindez, mert az ember megfélemlkezett Istenről.” Azt gondolom, hogy ez érvényes arra is, ami napjainkban történik. Az Isten Igéjébe vetett hit elvesztése, a családok szétesése, a túlfűtött nemi vágy, a férfi és női szerepek

A családok szétesése, a férfi és női szerepek közötti választóvonal eltűnése egyfajta romboló démoni lelkülettel tesz tönkre mindent, ami az emberi élet szentségéhez köthető, a gyökere abban keresendő, hogy az ember megfélelkezett Istenről.

közötti választóvonal eltűnése egyfajta romboló démoni lelkülettel tesz tönkre mindent, ami az emberi élet szentségéhez köthető, és mindennek a gyökere abban keresendő, hogy az ember megfélelkezett Istentől. Ugyanakkor az is érdekes, hogy ez milyen módon következett be. Hogyan, és miért felejtette el az ember Istent? Sokan emlegetik a posztmodernizmust. De mi van, ha mégis többről van szó?

A jelenlegi erkölcsi hanyatlást látva sokan közülünk úgy gondoljuk, hogy a bibliai normák határozott felvállalása és az etikai szabályok betartása által visszafordítható ez a jelenség. Mindezekre tényleg szükség van, de vajon elegendő?

Egy cikksorozatot javaslok, amely során beszélni fogunk a családi élet különböző vetületeiről, a világról, amelyben élünk, és arról, hogy mit mond Isten Igéje mindezekkel kapcsolatosan.

A világ, amelyben élünk

Azokkal a magatartásformákkal, amelyek a mai úgynevezett szexuális forradalmat jellemzik, s ami a transzgenderizmus elfogadtatásában csúcsosodott ki, a történelem során már találkozhattunk. „Ami azonban új és példátlan a történelemben, az a mód, ahogy ezek a magatartásformák elfogadottakká váltak.”¹ Noha a múltban is voltak ilyen viselkedési minták, mára már nem számítanak szégyenletesnek, és a társadalom sem bélyegzi meg a gyakorlóit.

Itt nem csak az elfogadott szexuális magatartás korlátainak a feszegetéséről vagy a nemiségre vonatkozó keresztény erkölcs áthágásáról van szó. „A hagyományos normák betartását ma már nevetségesnek tartják, sőt súlyos értelmi és erkölcsi képességek hiánya jelének tekintik... Az ősi, házasságon kívüli önmegtartóztatást és a cölibátus szabályait ma már lenézik és elnyomásnak tekintik, támogatóit pedig balgáknak és gonoszaknak bélyegzik.”²

A keresztény és a mai világ

A világ, amelyben élünk, az ember saját akaratának és vágyainak befolyása alatt áll. Ma már az egyénnek nincs szüksége alkalmazkodásra, vagy a történesek passzív elfogadására. Korábban az ember túlélése az időjárástól és a körülményektől függött, és nem tudta ellenőrzése alatt tartani sem az életet sem a halált. Egy ilyen világban az egyénnek alkalmazkodnia kellett.

A technológia fejlődésével azonban az ember egyre inkább uralma alá hajtotta a természetet, de a saját létezését is. A vizet saját szükségletei alapján költöztetheti, tárolhatja és használhatja az öntözőberendezések révén, még akkor is, ha nem esik az eső. A táp- és növényvédő szerek segítségével növelheti a termelékenységet. A genetikai módosítások terén szerzett legújabb felfedezések lehetővé tették bizonyos körülmények vagy betegségek ellen az immunitás megerősítését. Mindezek nagymértékben befolyásolták a körülöttünk levő világgal kapcsolatos felfogásunkat. Már nem a világ ural bennünket, hanem mi használjuk ki kényünk és kedvünk szerint a világot. Az orvostudomány is elképesztő fejlődésen ment keresztül. A régen még halálosnak tekintett betegségeket ma már egyszerűen és hatékonyan meg tudjuk gyógyítani. Sajnos azonban, mindez azt eredményezte, hogy meggyengült a természet világának tekintélye, és az ember egyre inkább úgy érzi, hogy hatalmat gyakorolhat a természet felett.

Bekövetkezett az, amit Friedrich Nietzsche mondott: az embernek túl kell lépnie a korlátain, és saját sorsának kovácsaként át kell vennie Isten helyét. Az ember az élet értelmének feltalálójává vált, nem pedig azzá, aki kinyilatkoztatja azt. De ha az ember élete arról tesz bizonyosságot, hogy ami őt boldoggá teszi, az valójában ellentétes mindazzal, amit Isten kijelentett, akkor ki állíthatja meg, hogy ne azt tegye, ami szerinte előnyös számára?

„Belső érzéseim külső kifejezésének akadálya – mindaz, ami kétségbe vonja vagy megpróbálja meghamisítani az önmagamról alkotott pszichológiai meggyőződéseket, hogy ezzel megbolygassa a belső jólétemet – kifejezetten káros, amit el kell utasítani.”³ A legtöbb ember így gondolkozik. Gyakran hallottam válás előtt álló házaspároktól a következőket: „Még Isten sem várhatja el tőlem, hogy kitartsak egy olyan kapcsolatban, amelyben nem vagyok boldog.” És most a testvéreinkről és testvérnőinkről beszélünk!

Amikor az ember szuverén, minden lehetséges a számára. A személyes jólét és boldogság elutasítja a kívülállók által felállított szabályokat (függetlenül attól, hogy ki határozta meg ezeket), ha ezek az előírások nem engednek teret az önkifejezésnek és annak, hogy hitelesen éljek, úgy, ahogy szerintem helyes. Ilyen világban az egyház elnyomó intézménnyé válik, hiszen magatartási és gondolkodási szabályokat hirdet. És Istennek is alkalmazkodnia kell...

Az egyház és a mai világ

Sosem lenne szabad alábecsülnünk vagy figyelmen kívül hagynunk azt a tényt, hogy ránk is hatással van mindaz, ami körülöttünk történik. Sok esetben az egyházon belüli valóság alig tér el a világtól. Könnyen megszokjuk a megfélemlítő szavak, felfogások és gondolatok használatát, amelyek számos fontos dologgal kapcsolatosan eltorzítják a tisztánlátásunkat.

A körülöttünk levő világ azonban már jó ideje vitatja az emberi léttel kapcsolatos felfogásunkat. „Nem akarom, hogy bárki is megmondja, mit tegyek, mit higgyek és hogyan viselkedjek. Az egyház meg pláne ne tegye!” – hangzik egyre gyakrabban még a mi egyházunkban is.

Ilyen helyzetben még fontosabb, hogy az egyház képes legyen, különösen a tagjai felé, koherens tanítást közvetíteni az erkölcsi elvekre vonatkozóan. A tagok megkezdhetetlen kérdéseire különösen fontossá vált megfelelő választ adni arra vonatkozóan, hogy mi a Biblia álláspontja, és mit jelentett ki Isten azzal a bizonyos témával kapcsolatban.

Az egyháznak bármi áron hűnek kell maradnia a biblikus erkölcshez. A nemiséggel kapcsolatos modern felfogások lassan, de biztosan erkölcstelen, a társadalom polgári stabilitására káros vallássá degradálhatják Isten egyházát, ami így óhatatlanul szembe helyezkedik a törvénnyel. Ebben a világban az istenhit személyes döntés kérdése.

De az egyház már átélte ilyen korszakot. Mi a megoldás? „Tantételbeli szempontból szorosan egységes közösség kialakítása, amely elvárja tagjaitól, hogy hitük szempontjából következetes magatartást tanúsítsanak, és legyenek úgy e világ jó polgárai, hogy közben ez a jó honpolgárság öszegegyeztethető maradjon a Krisztusba vetett hittel.”⁴

**Az egyháznak bármi áron
hűnek kell maradnia
a biblikus erkölcshez.**

1. Carl Trueman: *The Rise and Triumph of the Modern Self*, 20. o.

2. Uo. 21. o.

3. Uo. 25. o.

4. Uo. 353. o.

MARIUS ANDREI, a Lelkész Egyesület titkára és a Család Osztály igazgatója, Romániai Unió

Emberk százait VONZOTTA

a Moldovában tartott evangelizációs sorozat

A Kisinyovból sugárzott „Betelt az idő” című program az élő közvetítések révén eljut mindenhová a világon, és hitvallásra ihleti az embereket.

2025. február 21. és március 1-je között a kisinyovi „Efes” adventista gyülekezetben evangelizációs sorozatra került sor „Betelt az idő” címmel. Az evangelizációt hitmélyítő és Jézus Krisztus evangéliumát hirdető céllal szervezték. A programot Ilia Vylku vezette, fordítóként pedig a Moldovai Unió titkára segített. A beszélő estéről estére Krisztus szeretetének és jellemének különböző vetületeiről beszélt.

Közel 200 résztvevő, gyülekezeti tag és meghívott jelent meg minden este a rendezvényen, amely bibliai üzenetet, zenét és imádkozást foglalt magába. Ez idő alatt külön rendezvény zajlott a gyermekek számára, ahol életkoruknak megfelelő tevékenységeken vehettek részt.

Világszéles elérhetőség a digitális közvetítések által

A fizikailag jelenlevő hallgatóságon kívül az esemény elérhetősége a Hope Moldova digitális platform segítségével

messze túlhaladta Kisinyov határait. Átlagban minden este több mint 800 eszközön követték a közvetítést. Moldova-szerte számos közösségben, kiscsoportban és otthoni gyülekezetben gyűltek össze az emberek, hogy megnézzék az előadásokat, ami ugyancsak a digitális evangelizáció hatékonyságát igazolja.

A Moldova városaiból és falvaiból érkezett énekkarok fokozták az áhítat tapasztalatát, lelkileg gazdagították a résztvevők lelki élményét. Az est végén imádkoztunk a jelenlevők és a programot interneten követők személyes kéréseiért és lelki szükségleteiért, ezzel is hangsúlyozva a közösségi támogatás erejét.

Az esemény fénypontja: a hitvallomások

Az evangelizációs sorozat március 1-jén, szombaton egy fontos eseménnyel zárult: három nő nyilvánosan Krisztusnak szentelte az életét. Rajtuk kívül nagyjából 15 személy válaszolt a felszólításra, és fejezte ki azon szándékát, hogy Istenhez tér, és elfogadja Jézust személyes Megváltójának.

A szervezők szerint a rendezvény a hit és áldozatvállalás erődemonstrációja volt, amely rámutatott arra az átforgató erőre, ami a program során mind a helyszínen jelenlevőkre, mind pedig az internetes résztvevőkre nagy hatást gyakorolt.

A jövőre nézve

A „Betelt az idő” evangelizációs sorozat sikere is igazolja az Adventista Egyház folyamatos erőfeszítéseit, amelyeket a reménység és üdvösség üzenetének terjesztésében tesz mind Moldova határain belül, mind a határokon kívül. A digitális platformok terjedése biztosította hatások növekedésével lelki vezetőink úgy látják, hogy a hasonló kezdeményezésekkel továbbra is ihletést és erőt nyújthatunk közösségeinknek szerte a világon. 🍀

*Adventista iskolával kötött partneri
kapcsolat, mely*
**REMÉNYT ÉS
GYÓGYULÁST NYÚJT**
az Ukrajnát elhagyni kényszerült tanulóknak

A Németországi ADRA és a Marienhöhe Iskolaközpont támogatásával az ukrainai Lvov városában levő Zhyve Slovo Iskola tanulói és tanárai a jelenlegi konfliktushelyzetben pénzügyi támogatásban részesülnek, amit tandíjra, pszichológiai tanácsadásra és szakmai továbbképzésre fordítanak.

A németországi Darmstadtban található Marienhöhe Iskolaközpont és az ADRA közös támogatása révén az ukrainai Zhyve Slovo (Élő Szó) Iskola alacsony jövedelmű családokból származó tanulói jelentős támogatásban részesülnek ebben a válságos helyzetben.

A partneri kapcsolat fedezi a tanulók tandíjának egy részét, ugyanakkor pszichológiai tanácsadást nyújt, és segít

a pályaválasztásban. Emellett a tanárok, akik közül sokan közvetlenül érintettek a háborús konfliktus miatt, szakmai támogatásban részesülnek az értelmi egészség, a traumák feldolgozása és a stresszoldás kérdésében.

A Németországi ADRA és a Marienhöhe Iskolaközpont információkat tett közzé a weboldalukon a projektről, és megkérték a követőiket, hogy tájékozódjanak és vegyék ki a részüket ebből a munkából.

A Zhyve Slovo Iskolát az Ukrajnai Hetednap Adventista Egyház működteti. Az intézmény biztos menedéket nyújt a háború miatt az ország nyugati felébe menekült családok számára. Az iskola környékén több száz menekült család van elszállásolva, akik immár a testi, társadalmi és értelmi jólétüket biztosítani hivatott program kedvezményezettjei.

A Marienhöhe Iskolaközpont által évente megszervezett jótékonyági verseny alatt összegyűlt adományok egy részét már ennek a kezdeményezésnek a finanszírozására fordították.

Oktatás és stabilitás a konfliktus közepette

Az említett program keretében jelenleg 14, szűkös anyagi helyzetben levő családból származó kelet- és nyugat-ukrajnai gyermek részesül oktatási támogatásban. Az ADRA minden tanuló tandíjának 65%-át biztosítja, ezzel járulva hozzá a továbbtanulásukhoz. Az órákat vagy fizikai jelenlétel vagy interneten tartják a helyi biztonsági helyzet alakulásának függvényében, így biztosítva az oktatás folytonosságát még a konfliktus kihívásai közepette is.

Felkészülés a jövőre

A projekt szakmai felkészítőket is tartalmaz. Az iskolában most rendeznek be egy rádióstúdiót, ahol a gyermekek gyakorlati tudásra tehetnek szert a médiatartalmak gyártása és sugárzása terén. A jelentkezők

rendelkezésére álló stúdió célja felkelteni az ifjak érdeklődését a kommunikációs szakma iránt, és hasznos tudást biztosítani a mindennapi élethez.

Ezenkívül különböző területeken tevékenykedő szakemberek vezetésével szakmai orientációs műhelyeket szerveznek, ahol segítenek a tanulóknak felfedezni a képességeiket és megtervezhetik a jövőjüket.

Tanároknak nyújtott támogatás

A Zhyve Slovo Iskola tanáira is hatalmas nyomás nehezedik. Többen közülük különösen stresszes körülmények között dolgoznak, mivel személyesen érintettek a háború miatt. A kezdeményezés a támogatásra szervez tematikus tábor, ahol a tanárok elbeszélgethetnek a szellemi egészség terén jártas szakemberekkel, tanácsadásban részesülhetnek és új oktatási stratégiákkal ismerkedhetnek meg.

Ezek az erőforrások igyekeznek megfelelő válaszokat nyújtani mind a tanulóknak, mind pedig a tanárok érzelmi és akadémiai szükségleteire ebben a bizonytalan időszakban.

A partnerekről

A Marienhöhe Iskolaközpont 1924-ben alakult „Marienhöhe Szeminárium” néven. Napjainkban a központhoz tartozik egy államilag elismert líceum, egy általános iskola- és egy elemi iskola, valamint egy bentlakás. Az iskolaközpont idén különféle rendezvényekkel emlékezik meg Marienhöhe fennállásának százéves évfordulójáról.

A Németországi ADRA 1987-ben alakult meg a világszéles, több mint 100 országban képviselt humanitárius hálózat tagjaként.

Az Ukrajnai ADRA hivatalosan 1993-ban jött létre, és jelenleg 270 alkalmazottal valósítja meg országszerte humanitárius és fejlesztési projektjeit.

Az ANN honlapjáról átvett cikk

Száz év ÁLDÁS

2025. március 12-én Ioan Maurer lelkipásztor betöltötte 100. életévét, és lelke mélyén hálát ad Istennek az evangélium szolgálatában töltött hosszú évekért, amelyeket kihívások tarkítottak, ugyanakkor számos áldás kísért. Már ifjú korában eldöntötte, hogy odaadással és szenvedéllyel követi Jézus Krisztust, és a rábízott lelkeknek pásztora, az evangélium erőteljes hirdetője lesz. A századik születésnapját megelőző napokban szívesen vállalt egy rövid interjút.

Maurer testvér, ismerjük a mondást, miszerint „ha egyszer lelkész lettél, örökre lelkész maradsz”. Visszatekintve az életére, hogyan írná le az Úr szolgálatában töltött hosszú éveket?

Mindig örömmel dolgoztam Istenért. A lelkészi hivatás szenvedélyemmé és misziómunkámmá vált, ami átölelte egész életemet.

Mi készítette arra, hogy a második világháború utáni Romániában uralkodó mostoha körülmények között a lelkészi pályát válassza?

Orvos akartam lenni, de akkoriban igen komoly dilemmával küszködtem: Igaz-e mindaz, amit a Biblia ír? Tényleg szilárd alapokon áll a hit? Ezek a kérdések készítettek arra, hogy lelkipásztor legyek, noha már az egészségügyben dolgoztam. Első lettem 156 katona közül, mégis úgy döntöttem, hogy lelkipásztor leszek, hogy még közelebről kutathassam az igazságot.

Most, ennyi év után nem tehetek mást, mint kijelenteni: a Biblia igaz, Isten való-

ban létezik, és jelen van az életünkben és a problémáinkban.

Mi szerezte önnek a legnagyobb örömet, és azt is el tudja-e mondani, hogy miért?

Legjobban annak örültem, amikor láttam, hogy emberi lelkek döntenek Isten követése mellett. Nagy öröm volt számomra bekísérni őket a keresztelő medence vízébe, és igazgatni lépteiket, hogy szolgálják Istent. Lelkészi feladatom segíteni az embereknek megtalálni az Urat és megismerni Jézus Krisztust mint személyes Megváltót.

Szolgálatában melyek voltak a legnagyobb akadályok, kihívások, amivel szembesült?

Akadályokkal lépten-nyomon találkoztam. A kommunizmus idején nem nézték jó szemmel a hitet, valójában egyetlen vallást sem. Folyton akadályokat gördítettek elém, rengeteg hátrány ért. Például nem utaltak ki számomra megfelelő lakást sem, ezért magamnak kellett megoldanom ezt a problémát.

Volt gyülekezeteinek tagjai évek múltán is emlékeznek arra, hogy ön felkereste őket az otthonaikban, és név szerint ismerte mindannyiukat. Nem volt ez túlságosan nagy teher?

Igyekeztem közelebbről, név szerint megismerni az általam pásztortolt gyülekezetek tagjait. Nehézséget jelentett számomra megjegyezni minden tag nevét. De amikor meglátogattam őket odahaza, mindenkit megismertem személyesen, s így a nevük bevésődött az elmémbe. Visszatekintve kijelenthetem, hogy közvetett módon épp ez a nehézség késztetett arra, hogy Isten munkáját végezve otthonaikban látogassam meg a tagokat.

Saját állítása szerint nem rendelkezik zenei tehetséggel, de el kell mondanunk, hogy szinte az egész énekeskönyvet tudja kívülről. És nagyon sok biblia-szöveget is kívülről ismer. Hogyan?

A misszióiskolában úgy választottak be a kórusba, hogy nem volt zenei hallásom, viszont vonzottak az énekszövegek, sőt van olyan ének, amelyről prédikációt is készítettem.

Nekem kellett minden prédikációhoz találó kezdő és befejező éneket keresnem. Ismernem kellett tehát az énekeskönyvet.

A gyülekezet által énekelt keresztyén énekek elbűvöltek és bátorítottak. Ezért az utazásaim alatt mindig énekelgettem. Még most is szoktam énekelni. Időközben felfedeztem, hogy tenor hangom van. Mint látható, némileg fejlődtem is ezen a téren...

Mit tanácsolna a fiatal, tevékeny lelkipásztoroknak?

Teljes szívvel szenteljék magukat Isten munkájára, sose menjenek felkészületlenül a szöszékre, mindig legyen egy előkészített prédikációjuk, igyekezzenek lelkeket menteni az Úrnak, és törekedjenek arra, hogy mindig sok lélek készüljön a keresztségre.

Prédikációim témáira általában a gyülekezeti tagok látogatásakor találtam ihletet, mivel nagyon sok kérdéssel és javaslattal

fordultak hozzám, és ilyenkor egy-egy prédikációban adtam meg nekik a választ.

Milyen lelki üzenetet szeretne továbbítani egyházunk Romániában és a diaszpórában élő tagjai számára?

Jézus nélkül nem üdvözülhetünk, egy-magunkban nem győzhetünk. Jézus a Megmentőnk, aki meghalt helyettünk, noha nem vétkezett.

Nincs fontosabb ebben az életben, mint elfogadni Jézus Krisztus érdemeit, és Őt keresni teljes szívvel. Az üdvösségért nem csak hinnünk kell, hanem gyakorlatba is kell ültetnünk a hitünket – mert csak ez képvisel értéket Isten szemében.

Bolygónk óriási változásokon esik át. Mit gondol, közeledünk Megváltónk eljövételéhez?

Én régóta várom Jézus Krisztus visszajövetelét. Ő azért nem jött még el, mert nagyon szeret bennünket, és azt akarja, hogy senki se vesszen el. Péter apostol azt írja, hogy az Úr nem késlekedik. Isten az emberek megmentését tartja szem előtt.

2Pt 3:9-10 versei arról biztosítanak, hogy Ő eljön, az egek megolvadnak, a földet pedig megtisztítja a tűz, és a megtértenek elpusztulnak. A jó hír azonban az, hogy bennünket egy új ég és új föld vár.

Mekkora öröme számít Jézus visszajövelekor?

Találkozni fogunk elhunyt szeretteinkkel, és találkozni fogunk a pátriárkákkal és a prófétákkal. A legszebb pedig az lesz, hogy elbeszélgethetünk Jézus Krisztussal, és együtt tölthetjük az örökkévalóságot. Többé nem lesz éjszaka, sem fájdalom... sem öregkor.

Köszönjük szépen a beszélgetést, és a továbbiakra is kívánunk sok-sok égi áldást és mennyei oltalmat! Legyen részünk mielőbb Megváltónk, Jézus Krisztusunk viszszejövetelében! ▀

GABRIEL E. MAURER, nyugdíjas lelkipásztor, az ASI Németország elnöke és az ASI Európa vezetőségi tagja

RÁKSZŰRÉS

– hóbort vagy felelősség?

A rák még mindig a modern kor egyik legrettegettebb betegsége, amely súlyosan érinti a betegek és családjaik életét. Mindezek mellett, az orvostudomány terén elért fejlődések igazolják, hogy a betegség korai felismerése jelentheti a különbséget a sikeres kezelés és a betegség súlyos lefolyása között.

A szűrésnek alapvető szerepe van a rák korai felismerésében, hatékony kezelési módokat tesz lehetővé, és jelentősen növeli a túlélési esélyeket.

A szűrés a betegség vagy az elváltozás korai azonosításának folyamata különböző vizsgálatok vagy procedúrák elvégzése által, a látszólag egészséges népesség körében. Célja a betegség korai stádiumban való felismerése, amikor a kezelés még hatékony lehet, és megelőzhető a súlyosabb szövődmények. A daganatos megbetegedések esetében azért nagyon fontos a szűrés, mert lehetővé teszi a hatékony kezelés alkalmazását, s ezzel jelentősen növeli a túlélési esélyeket. A megfelelő megfigyelés és a rendszeres vizsgálatok révén számos ráktípus még a tünetek megjelenése előtt azonosítható, ami nagyon jó gyógyulási esélyeket nyújthat a betegek számára.

Emlőrákszűrés

Nők esetében az emlőrák az egyik leggyakoribb daganatos betegség. Ebben az esetben kockázati tényezőnek számít az életkor, a genetikai hajlam és az ösztrogénnek való hosszú idejű kitettség.

- **Családi előtörténet:** Akinek a rokonai között előfordult emlő- vagy méhrákos eset, azoknál ajánlatos megvizsgáltatni a genetikai kockázatot, és esetenként a BRCA1/2 mutációk jelenlétét.
- **Mammográfiai vizsgálat:** A szűrést javasolt 40–45 éves korban elkezdni 1–2 éves rendszerességgel, figyelembe véve az egyéni kockázatot és a betegségre való hajlamot. Javasolt, hogy azok a nők, akiknek a családjában előfordult emlőrákos eset, nagyjából 10 évvel korábban kezdjék el a rákszűrést, mint amely életkorban diagnosztizálták a rokont daganatos betegséggel.

- **Az emlők vizsgálata saját kezűleg:** Nem kötelező, viszont azok a hölgyek, akik alkalmazni szeretnék, megfelelő képzésben kell, hogy részesüljenek, hogy felismerhessék az esetleges gyanús elváltozásokat.
- **A szűrés beszüntetése:** A javallat szerint ajánlatos addig járni szűrésre, amíg a fennmaradó várható élettartam legkevesebb 10 év.

Méhnyakrákszűrés

21 és 65 év közötti nőknek javasolt:

- **21–29 éves korban:** PAP-teszt (Papanicolaou) 3 évente.
- **30–65 év között:** az alábbi lehetőségek közül lehet választani:
 - tesztesyüttes (PAP + HPV-teszt) 5 évente;
 - PAP-teszt 3 évente;
 - HPV-teszt 5 évente (amennyiben hozzáférhető)
- **A szűrés beszüntetése:** 65 év fölött javasolt, amennyiben az utóbbi 10 évben 3 egymást követő negatív PAP-teszt vagy 2 negatív tesztesyüttes készült.
- **Teljes méheltávolításon átesett nők:** Esetükben nincs szükség szűrésre, kivéve, ha a műtéti beavatkozásra daganatok vagy predaganatok miatt került sor.

Kolorektális rákszűrés

Közepes kockázattal együtt élő személyeknél javasolt 45 éves kortól.

- **Szűrési módszerek:**
 - Vastagbéltükrözés 10 évente;
 - Széklet vizsgálat évente;
 - Sigmoidoszkópia 5–10 évente;
 - DNS-metilációs vizsgálat 3 évente.
- **A szűrés beszüntetése:** 75–85 évesen javasolt abbahagyni a szűrést az egyén egészségi állapotának függvényében.

Tüdőrákszűrés

A magas kockázati tényezőkkel együtt

élő személyek esetében javasolt:

- Aktív vagy volt dohányosok számára (minimum 20 csomag/év);
- 50 és 80 év közötti életkorban;
- Alacsony sugárdózisú tomográfiai vizsgálat évente.

Prosztatarákszűrés

A szűrési módszereket javasolt megbeszélni a szakorvossal, különösen azon férfiak esetében, akiknél a fennmaradó várható élettartam legkevesebb 10 év.

- **A szűrés elkezdése:**
 - Közepes kockázati tényezővel együtt élő férfiak esetében 50 éves korban;
 - 40–45 éves korban a magas kockázati tényezővel együtt élő férfiak esetében (családi előtörténet; afro-amerikaiak, BRCA1/2 genetikai mutációk jelenléte).

Melanómaszűrés

Átlagos kockázatot hordozó személyek esetében nem javasolt a rutinszerű szűrés. A magas kockázati tényezővel együtt élő személyek számára viszont ajánlott a rendszeres vizsgálat (világos bőrszín, napsütésnek való túlzott kitettség, családi előtörténet).

Következtetesként

A legszomorúbb kijelentés, amit sajnos elég gyakran hallok a betegektől, a következő: „Túl későn jöttem... Talán, ha korábban felfedeztem volna...”

Ezért is fontos ismernünk a családi előtörténetünket, valamint azokat a kockázati tényezőket, amelyekben érintettek vagyunk, de különösen a szűrési módszereket, amelyek lehetővé teszik egy ilyen súlyos diagnózis, a rák korai felismerését.

A szűrés életeket ment. Mindenkinek el kellene beszélgetnie az orvosával a megfelelő szűrési módszerek kiválasztásáról, figyelembe véve az életkort, nemet, személyes és családi előtörténetet.

Egy ma meghozott, alaposan dokumentált döntés valós lehetőséget nyújt a holnap-i túléléshez. 🍀

1. https://www.uptodate.com/contents/overview-of-preventive-care-in-adults?search=screening%20&source=search_result&selectedTitle=1%7E150&usage_type=default&display_rank=1

2. https://www.uptodate.com/contents/screening-for-lung-cancer?search=screening%20&source=search_result&selectedTitle=12%7E150&usage_type=default&display_rank=3

3. https://www.uptodate.com/contents/screening-for-colorectal-cancer-in-patients-with-a-family-history-of-colorectal-cancer-or-advanced-polyp?search=screening%20&source=search_result&selectedTitle=16%7E150&usage_type=default&display_rank=7

Dr. drd. ANGELA-MARIA DINCĂ, rezidens onkológus

A GAZDAG IFJÚ

Az alábbi táblázatban tíz kincset rejtettünk el, amit hiányosan fel is tüntettük.

Miután megtaláltátok ezeket a kincseket, rendezzétek őket két kategóriába, mely két fogalomkört magatoknak kell meghatároznotok. Ha a mellékelt szavakban azonosítjátok a hiányzó betűket, ezekből a betűkből a táblázat alatti sorokban összerakhatjátok a gazdag ifjú reakcióját, amikor meghallotta, hogy mit vár el tőle Jézus (Lk 18:24).

B	V	K	X	T	I	Q	A	L	Á	Z	A	T
S	K	E	D	V	E	S	S	É	G	I	B	E
N	R	G	T	O	Ó	K	Ũ	O	P	R	V	L
Y	L	Y	T	Ü	R	E	L	E	M	G	X	E
M	W	S	X	Y	O	P	Ũ	J	Ũ	A	R	V
B	U	Z	E	K	Ũ	A	V	O	Ó	L	M	Í
C	T	E	L	E	F	O	N	R	V	M	N	Z
V	Y	R	I	T	D	G	S	J	L	A	Ũ	I
C	T	Ũ	S	A	U	T	O	Ũ	F	S	S	Ó
C	B	S	Y	O	P	E	R	Á	Ũ	S	B	M
G	Y	É	M	Á	N	T	G	Y	C	Á	X	I
Ú	H	G	A	Z	D	A	G	S	Á	G	Ö	R
F	Y	S	R	J	I	L	P	Ũ	S	C	M	T

— L Á — — T

_ A Z _ A _ S Á G

 Ü R L E

GY _ _ Á N T

E G Y S _ E R Ű _ É _

TE EF _ _

I _ G _ L _ A S S Á _

T _ L E _ Í Z _ _

_ E _ V _ S _ É G

_ U T _

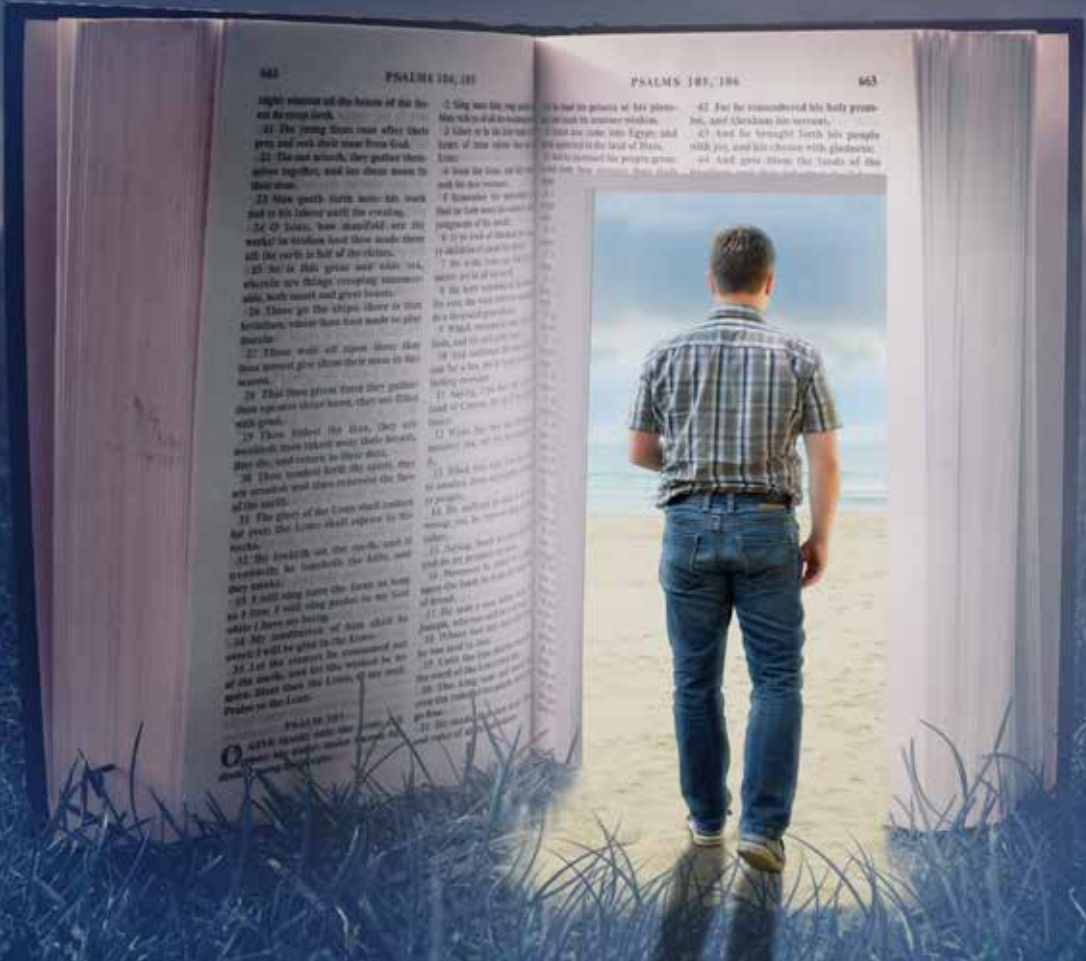
-----,

.....

[illegible]

Lépj be a Biblia világába!
www.academiasperanta.ro

Lépj be a Szentírás világába! Fedezd fel rejtelmait! Add tovább!
Világos válaszokat vársz a Bibliától?

Az **academiasperanta.ro** honlapon a következők várnak rád:

- ✓ Adam, a virtuális bibliai asszisztens, a barátságos chatbot, mely válaszokat ad Isten Igéjéből.
- ✓ Ingyenes mozgóképes előadások, amelyek lépésről lépésre, minden korosztály számára érthetően elmagyarázzák a bibliai igazságokat.

Lépj be a **www.academiasperanta.ro** honlapra, szabadon
válogass a számodra előkészített forrásanyagok között, és...
add tovább a reménységet!

60163